

Sabrani dramski tekstovi

autor: Zoran Hercigonja

IMPRESSUM:

Autor: **Zoran Hercigonja, mag.edu.inf.**

Web: **zoran-hercigonja.webnode.hr**

E-mail: **zoran.hercigonja@gmail.com**

Nakladnik: **Vlastita naklada autora**

Graf. priprema: **Zoran Hercigonja**

Mjesto i godina

izdavanja: **Imbriovec Jalžabetski 45c, 2017. godine**

Br. stranica: **70**

Uvez i format: **Meki, A5**

ISBN 978-953-8200-01-4

Sadržaj:

Ispovijesti uz cijankalij.....	03
Slomljena krila.....	17
Stigao je telegram.....	28
Čarobni kotao.....	48

ISPOVIJESTI UZ CIJANKALIJ

(Dramska farsa)

[Objavljeno na portalu FIOKA 2017. godine]

NAPOMENE:

Pozornica je podijeljena na tri jednaka dijela (odjeljka) pomoću kartonskih zidova ili zidova od nekog drugog po težini lakog materijala jer u posljednjoj sceni dolazi do rušenja istih zidova i iz tog razloga moraju biti od laganog materijala da glumac može brzo porušiti taj zid. Scena ima tri jednaka dijela.

U sredini scene, nalazi se središnji odjeljak. Odjeljak mora biti nalik klasičnoj prostoriji za svakodnevno korištenje. To uključuje i klasične bijele zidove, i predmete povještane po tim zidovima te stol, stolac i predmete na stolu (raspelo, krunica, svijeća i slika voljenog sina). Glumac sjedi za stolom licem uprtim ravno u publiku. Zid iza njegovih leđa je samo praznina te ujedno i prostor za kretanje, jer na samom početku te odjeljke obilazi glumac (lik Mefista). Isto je i s ostala dva odjeljka. Stražnji zid je potrebno zamračiti igrom tehnike svjetlosti i sjena. Lice koje igra u tom odjeljku je MAJKA.

S desne strane, nalazi se odjeljak uređen više u duhu 19. stoljeća s tapetama, kineskom vazom i malim toaletnim stolićem te velikim zrcalom. Stolac nije potreban jer glumac sjedi na podu, leđima uprtim u zid. Položaj tijela glumca je sjedeći položaj zamaknut za nekih 30 stupnjeva prema publici. Lice koje igra u tom odjeljku je GENERAL.

S lijeve strane, odjeljak je nalik središnjem odjeljku, samo što je stol zamaknut za 45 stupnjeva i sadrži druge predmete kao na primjer bocu vina, čašu, cigarete... Glumac se najčešće njiše na stolcu imajući pritom poluotvoreni položaj tijela prema publici. Lice koje igra u ovom odjeljku je mladi VOJNIK.

LIKOVİ:

GENERAL: Pedesetogodišnji muškarac u pogrebnom odjelu; bivši, prisilno umirovljeni general koji poprima u svojim pokretima vojnički stav. Lik je veoma razdražljiva karaktera i ima česte ispade nekontroliranog bijesa i depresije. Osoba koja igra ulogu GENERAL-a, treba se vidjeti kao neurotičnog čovjeka, koji je izgubio sve na svijetu što je ikada ljubio i imao.

MAJKA: Seoska gospođa u intervalu godina između pedesete i šezdesete, obučena u provincijalni ton. Ima maramu na glavi, bluzu, šos i veliku maramu, prostrijetu preko ramena. Osoba koja igra to lice, treba biti više poniznog, bogobojznog karaktera.

VOJNIK: Predstavlja buntovnog mladića, koji je povodljivo stupio u rat i izgubio sve mladenačke ideale i sada trune u sjećanjima na bolje dane. Lik je obučen u vojničke čizme i vojničku odoru. Puno pije, puši i vrlo živo te osjećajno se prisjeća prošlosti. Poklonik je vojničkog odgoja te još uvijek održava strogi vojnički režim nad životom.

MEFISTO(3): Predstavlja sjenu, demona koji nasrće na glavne likove i nagovara ih da uzmu dozu cijankalija. Lik je osmišljen kao muškarac u crnom odijelu, crne košulje i crne kravate kako bi ostao pritajen u mraku stražnjeg zida svakog od odjeljaka. Lice mora biti obojeno u bijelu mrtvačku boju, koja se jedina nazire u mraku stražnjeg zida svakog od odjeljaka, kada stoji nad likovima kao sablast. Potrebne su tri identično obučene i našminkane osobe koje stoje u svakom odjeljku scene kao sablasti i nepomično gledaju u likove, slušajući njihove monologe.

Na sceni nema još nikoga i polutama je. S likom MEFISTA koji obilazi svaki odjeljak (krećući se s lijeve strane na desnu stranu) i na stolove stavlja mal, crnu kutijicu s kapsulama cijankalija, kreće se svijetlo. Svijetlo prati kretanje MEFISTA, ostavljajući u mraku sve iza njega. MEFISTO čini vrlo elegantne kretanje pri svakom pokretu i vuče se kao kakva sablast.

Nakon MEFISTOVA postavljanja cijankalija, svijetlo je potrebno koncentrirati na središnji odjeljak u koji dolazi iz tmine stražnjeg zida MAJKA, sjeda za stol i sprema se za molitvu, pomičući sve predmete na stolu i otvarajući kutijicu cijankalija, koju stavlja preda se.

Zatim središnji odjeljak se zamrača kao što je bio na samom početku i snop svijetla se koncentrira na desni odjeljak u koji ulazi pijan, bijesan i sav u suzama GENERAL i mahnitim kretanjama ruši neke predmete po prostoriji; luduje i ima neurotične ispade i naposljetku sjeda na pod uza zid, povlačeći jednu nogu k sebi i uzima kutijicu s cijankalijem u šake i zagleda se u nju. Svijetlo se ugasi i biva mrak kao i na samom početku.

Svjetlosni snop se koncentrira na desni odjeljak u koji ulazi VOJNIK zamišljen i udubljen u misli. Sjeda za stol; toči vino, otpije gutljaj; zapali cigaretu; odbije dim u zrak i ljulja se na stolcu, svako malo pomičući kutijicu s cijankalijem. Svijetlo se opet spušta na središnji odjeljak i nastupa MAJKA, a iza leđa iz mraka izvire MEFISTO-vo lice i pojava te ukočeno i nepomično stoji.

MAJKA smota krunicu oko ruke, pali svijeću i pogledava čas u sinovljevu sliku, čas na kutijicu cijankalija.

MAJKA: Tako sam sama; tako sam usamljena na cijeloj zemaljskoj kugli. Tako si daleko od mene sine dragi. Tako te dugo nisam vidjela. Ima već dvadeset godina otkako si otišao i nikad se više nisi vratio. Dvadeset godina te nema. Uzeli su te samo tako od mene. Otrgnuli su te s mojih grudi i prerezali sabljama pupkovinu koja nas je držala zajedno.

Dalje nastavlja jadikovku s istom intonacijom i monotonim stilom, razgovarajući sa slikom.

MAJKA: Kad si bio dijete, obećala sam ti da ću te štititi, da neću dati da te uzmu od mene. Obećala sam ti, ali nisam mogla obećanje ispuniti. Trebao si biti ovdje sa mnom pod ovim malim kutkom neba; trebao si biti tu i sve bi bilo lijepo. Ali uzeli su mi te kao jastrebovi one proklete kišne noći. Da samo znaš da od onda ne spavam noćima. Ne mogu sklopiti oči pred tim užasom koji su mi učinili. Išćupali su mi dušu! Živo srce su mi išćupali te barabe! Trebao si biti tu kraj mene i imati život. Trebao si živjeti u miru, imati djevojku, ženu, djecu, svoje novo pokoljenje, ali ja nisam bila dovoljno jaka da te zaštitim. Obećala sam da ću te vazda štititi, ali nisam uspjela. Zakazala sam! Ja nisam dobra majka.

Na to brizne u plač i grli sliku, a svijetlo se ugasi i ponovno upali na lijevom odjeljku. VOJNIK puši cigarete, pije vino, njiše se na stolici, gleda u plafon i prisjeća se.

VOJNIK: Bila je to divna noć kada nisam znao kamo me vode. Padala je kiša i nisam mogao spavati. Kao da sam predosjećao da će se nešto dogoditi, kao da sam znao da će mi ta kiša promijeniti sve ono čemu me majka godinama učila i poučavala. Znao sam da će sav taj nauk biti potopljen i ne značiti više ništa za mene. Možda sam bio lud tada što se nisam branio? Ali sviđale su mi se njihove odore, njihove svjetlucave sablje. (Otpuhne dim cigarete.) Bio sam glup tada. Kako bih volio vratiti se u te trenutke i ošamariti samoga sebe da se probudim iz lažnog sna. (Obuze ga bijes.) Najradije bih onom svijetlom sabljom sve njih isjeckao na komadiće, ali tada sam bio nevin i glup.

(Zamisli se na trenutak i nastavlja umirujućim tonom)

VOJNIK: Bilo je to prije dvadeset godina, a osjećam se kao da se to dogodilo jučer, kao da su me jučer odveli na to užasno stratište. *(Ponovno raste uzbuđenje)*. Bio sam uzbuđen i vatrenoga srca. Htio sam odlepršati na Mars i ostaviti tu meku i toplu majčicu plavih zjenica, samo da osjetim krv Marsa, da nosim sablju i ulaštene čizme. *(Smireno)* Bio sam glup, užasno glup. Ja više ni ne poznajem svoju majčicu. Otudio sam se od njenih toplih, dobronamjernih riječi i...

Svijetlo se ponovno ugasi i fokusira na lijevi odjeljak i osvjetli generala. MEFISTO prati svijetlo i pojavljuje se u svakom osvjetljenom odjeljku, kako se nastavljaju monolozi glavnih likova, zauzimajući uvijek isti. GENERAL sjedi s upaljenom cigaretom i bulji u kutijicu s cijankalijem, koju ujedno i drži u ruci.

GENERAL: Zašto si otišla tako brzo i nenadano? Htio sam ti uputiti posljednju riječ, ali nisam stigao. Otišla si bez pozdrava, samo tako kao da naša ista krv ništa ne znači. Pobogu! Iz iste smo utrobe izašli; u istom smo svijetu živjeli i dijelili istu crvenu krv, a otišla si samo tako, bez pozdrava, bez oprosta. Znam da nisam bio dobar brat. Pokajao sam se mnogo puta zbog toga, ali nikad nisam mogao smoći dovoljno snage da te molim za oprost, a sada kada je imam na pretek, namjerno si otišla, samo da mi rasparaš dušu koja ionako krvari. *(Pojačavaju se tenzije i generala obuzima bijes)* Otišla si kao kukavica! Stalno si radila to, samo da mi napakostiš! Čitavo djetinjstvo sam trpio tvoju taštinu i bezobraštinu i nisi ni zašto drugo nego da crkneš! *(Smirenim tonom)* Ali već si otišla. Nije mi dobro znaj. Dvadeset godina nisi progovorila sa mnom. Osjećam se izdanim i poniženim zbog toga, poniženim...

Svijetlo se ponovno vraća na središnji odjeljak, gdje sjedi majka još uvijek zagledana u sliku. Počinje govoriti, odgurnuvši sliku od sebe i grabeći u ruke raspelo sa stola.

MAJKA: Izmolila sam pred Bogom tolike „Oče naše“ nizašto. Molila sam ga da mi te vrati, da moje nejače vrati u majčino krilo. Tolike noći klečala sam i molila Ga, ali nije me čuo. Nisam bila dovoljno glasna. Nisam se dovoljno trudila sine moj. Nisam bila dovoljno jaka. Ostao si bez oca jako rano. Ne znam da li ga uopće pamtiš. Bio je to dobar čovjek, samo što je rano otišao. Nije bio kao drugi propalica ili pijanac. Bio je čestiti čovjek, dobar čovjek. Podario mi je tebe. Kao dar Svevišnjega, sišao si mi u njedra. Ne znam kako bih bila sve te godine trpjela tu prazninu koju je tvoj otac napravio. Ne znam kako bih uopće živjela dalje da tebe nije bilo. *(Uzdiše)* Da si bar imao prilike, upoznati ga. Znao bi da je to doba čovjek. Nije se bojao ničega. Nije prezao ni pred čim. Štitio je slabe i milosrdem darivao unesrećene. Da si ga barem imao prilike upoznati, samo na trenutak, samo na časak. Ali tvoje maleno srce nije moglo progovoriti još onda, prije nego je poginuo. Njega su mi uzeli ti prokleti jastrebovi, a sada i tebe. Njega su mi iščupali iz živa srca, sada i tebe. I kad bih te vidjela, više te nebi ni prepoznala. Mislila bih da si jedan od onih groznih jastrebova koji su ubili tvojeg oca. Zlato moje, da te samo jednom mogu stisnuti u naručje.

Prelazi se na lijevi odjeljak.

GENERAL: Ostao sam sâm. Ostao sam u ovoj sumornoj i tamnoj špilji sam samcat. Ostavila si me. Bila si jedini živući rođak, kojeg sam ikada imao. Učinila si doista nešto strašno. Učinila si da patim. *(Nasmije se vrlo histerički i prođe rukom kroz kosu)* To je bila i tvoja namjera. Cijelog si života htjela da patim . A zbog čega? Što sam ti to tako našao učinio? Ha?! Možda to što sam tvoje kopile htio odgojiti da bude muškarac, a ne kao onaj tvoj papučar, koji se skrivao kao dezertar i bježao? Tako je i završio taj gad dezerterski. Nitko ne ostaje živ tko izdaje domovinu! Nitko! Pa makar i sam bog bio. Mrzim te! Mrzim te!

Zamišljen i opušteno obijajući dim cigarete, njiše se na stolcu.

VOJNIK: Sjećam se, moj je djed imao konje. Volio sam te čestite životinje. Volio sam im četkati dlaku i milovati rukama. Divna stvorenja. Barem nešto lijepoga na ovome jadnom svijetu. Sjećam se onih svježih ljetnih jutara, kada bi u zraku bile same kapljice rose i čaroban miris nekog tajanstvenog mjesta kojeg još nisam upoznao. Sunce je tek izašlo i bilo mlado, tek rođeno nejače jutro. Nebo se plavilo, a tišina je gutala svijet oko mene. Čuo sam tada kopita konja i drvena kola. Brzo! Pohitao sam da stignem djeda, prije nego što dođe kući. Trčao bih kroz šumu i presjekao šumski put, samo da se provozam na kolima. Djed je uvijek znao biti dobar i blag prema meni. Uvijek bi me podizao na kola, a ja bih lijegao na meku i hladnu, rosnu jutarnju travu i gledao u nebo. Ponekad bi mi se činilo da gledam u svoju budućnost, ali je još uvijek nekako mutna i zamršena. Volio bih se još jedno provozati na tim kolima i gledati u nebo. Sve je šutjelo, samo su konjska kopita i rzanja, nadvladavala tu tišinu, tu ljepotu tišine. Crni vranici, skakutali su uz zlatno žito djedovine. Nebo je tada imalo prelijepu plavu boju, a trava je bila živa i krupna. Svi bi susjedi rano ujutro, kada bi se djed i ja vraćali s puta kući, mahali i dobacivali tople riječi. Kada bi se barem dogodilo čudo.

U ruku uzme kutijicu s cijankalijem i utihne. U središnjem odjeljku, majka se pridiže i rashoda po prostoriji sklopljenih ruku.

MAJKA: Nikada ti nisam pričala o tvom ocu i meni i svim tim divnim trenucima koje sam s njim provela. Znali smo u ljetnu noć ležati pod vedrim nebom i gledati zvijezde, trag mjeseca i svjetlucanje. Zvijezde su se igrale lovice. Bile su više kao krijesnice kojih je hvala bogu bilo i oko nas. Noć je bila čarobna. Odasvud se čulo glasno zrikanje i kreketanje žaba. Trava mi je pod leđima bila meka i svježija. Mjesec se znao učiniti kao samotna ljubavnik noći. Jadnik. Bio je usamljen i daleko do svih tih divnih stvari koje imamo ovdje na zemlji. Što je bolje od gledanja u zalazak sunca, kada sunce umire i krvari sa svim onim bojama ljubavi. Krv sunca, škropila je oblake, a krajolik je gasnuo u tmini. Tvoj otac i ja, voljeli smo takve trenutke. On je bio sanjar, a ja sam ljubila njegove snove. Moji snovi nikada nisu bili tako slikoviti kao njegovi, ali mi je sve postalo jasno kada bi me doveo na neko od svojih mjesta u snovima. Jednom me odveo na maleni brežuljak za koji je uvijek govorio da je to njegova crkva. Istina. Mogu se složiti sa svakom njegovom riječi. Bila je to najljepša crkva koju sam ikada vidjela. Ni crkveni vitraji nisu sjali takvim prirodnim i čistim bojama kao taj zalazak sunca. Tonuli smo u sve boje, u sve što nam je nudilo uplakano sunce. Sine dragi. Da si barem bio sa mnom tada.

General ustaje i približava se zrcalu. Gleda svoju fizionomiju i vojnički stav koji je zauzeo pritom. Odbije do sebe dim cigarete.

GENERAL: Tjerala si me mnogo puta u crkvu. Ali ja sam već tada znao da crkva nije za mene. Kasarna je moj hram i pagoda. Kasarna je moj život, moja žrtva, moja molitva. Da, tjerala si em sestrice da se pokajem u crkvi i da vjerujem popovskim lažima. Ali ja sam bio dosta jak da se oduprem onoj poglupaviloj gomili koja je svima vama isprala mozak i zatočila vas u ludilo. Na! Samo gledaj na što si spala. Svi oni tvoji ljubimci, sve one čudne seoske gospođe, nisu se usudile doći ti na sprovod. Vidi ti te kučke seoske, provincijske kurve! One su dovele u dušu našeg čistog sela dezertere i ratne zarobljenike. Dok smo mi vodili rat, oni su bježali! Dok smo mi ginuli na bojištima, oni su spavali i drpali se s vama kurvama u perinama i perju! I onda možeš štiti onog svojeg glupana. S pravom sam ga ubio! Bio je dezertter i neprijatelj. Htio sam sprati ljagu s imena tvoje kopiladi, a ti ništa ikada ne razumiješ. Ja sam za tebe vrug koji je odveo tvoje dijete, orao, koji je ščepao lisičića majčici lisici. Jel' da? Ja sam izrod naše familije? Ja sam sve najgore zato što vidim i nemam voska u ušima ni poveza pred očima! Ja sam ginuo za tebe sestrice i tvoje kopile. Na! Što sad imaš od njega? Pjesnika koji po čitave dane u vojničkim čizmama divani u svojoj sobi i oplakuje dane djetinjstva. Ja sam ga htio pretvoriti u vojnika u čovjeka, a ti si od njega učinila kmezavca. Moja vlastita krv bila je zatrovana dezerterskim otrovom, a ti si mu punila glavu kako je njegov otac bio dobar i pošten čovjek. Skrivao se gad pred obvezom da štiti domovinu. Htio sam samo od tvog sina načiniti pravog domoljuba, čovjeka, a ne izdajicu kao što je tvoj muž. I zato si otišla tako brzo i nenadan sestrice, jer si se bojala oprostiti mi istinu. No sad sam sâm, jedini od svoje loze. Sad sam sâm i nemam više nikoga. Svi ste me izdali. (*Opet sjedne za ono isto mjesto*) Svi ste me prevarili i načinili budalu od mene. A ti još otiđeš bez pozdrava, bez ijedne riječi. Sramota. Iako si činila strahote i bila neprestano umet naših duša, volio sam te kao što brat voli sestru, svoju vlastitu krv. Izgubio sam te, sada, zauvijek. Nismo progovorili ni riječi dvadeset punih godina. Sada ćemo zašutjeti zauvijek.

VOJNIK: Ponekad doista pomišljam kako je lijepo biti dijete. Živiš dan za danom, ne opterećujući se glupostima koje te samo plaše i čine mrzovoljnim i skeptičavim. NE razmišljaš ni o čem drugom, do li o tome kako ćeš se igrati, što ćeš zabavnoga sutra raditi. To je sva dužnost i zadaća koju kao djeca podnosimo. Ne brine te ni to što ćeš jesti i piti i kako ćeš se obući za sutra. Ne opterećuješ se s kojekakvim praznovjerjima ili vjerovanjima. Nije te briga ni za kakve nesigurne teorije, teoreme, aksiome, tvrdnje koje jedva da vodu drže. Živiš sretan i slobodan uz pjev ptica, uz toplo sunce, uz zamaman miris livadnoga cvijeća. To je prava idila življenja, kada život još ne izgubi sve one svijetle boje. No kada jednom zakoračimo u svijet odraslih, sav teret toga svijeta, iznenadno padne na naša ramena i stavljeni smo u okove kao afrički robovi u kolonijaliziranome carstvu. Pune nam glave glupostima u koje ni oni sami ne vjeruju. Sve ljudske tvorevine su doista krhke i slabe i samo je pitanje vremena kada će se slomiti. Sve te sulude stvari, oko kojih se okuplja gomila, plaše nas i zaokupljaju nevinu maštu. Kao spužva, upijamo sve te neprovjerene neistine i počinjemo sumnjati i pitati se. A kada se čovjek pita, onda muči samoga sebe. Sve te utvare koje zovemo demokracijom, ekonomijom, religijom, ratom i domoljubljem, strovaljuju se na dijete i pomute ne samo razum, već i onu idiličnu utopiju u kojoj je živjelo svo ovo vrijeme! Gluposti koje su izmislili davni naši oci poput topovskih kugli probijaju zidine našeg malog raja, naše male neoskvrnjene pokrajine. Lijepo je biti dijete, jer te u tim godinama ne zalijeću zlodusi. Tada su slijep(što je tvoje najveće bogatstvo i sreća) pred ogavnostima i zlu koje ljudi nanose jedni drugima. Tada si sretan što ne vidiš i ne čuješ zlo koje su ljudi namijenili jedni drugima.

. Čista nevina mašta, biva ubijena besmislom kojeg usađuju u nas. Nikada na svijet nisam gledao ovako neprijateljski kao sada. To su me naučili u kasarni! Neprijatelj nikada ne spava! To su mi usadili u svijest da pamtim do kraja života! Dana s cijenim zlato, srebro, dijamante, a nekada su mi ti isti dijamanti, zlata i srebra bili obično blato. Ono što je tada za mene bilo blago i bogatstvo, bili su zlato sunca, predivni dugini pramenovi i biserna kap jutarnje rose. Nekada sam mogao znati što šume misle, što govore polja; mogao sam suosjećati sa srcem zemaljskim. Danas moje srce pripada Marsu, njemu i samo njemu. Dok sam bio dječak, nisam se klanjao ni jednome bogu, a sada strepim pred moćnim Marsom i čekam svoj trenutak kada ću zavitlati mačem i krenuti u boj. Otupio sam. Potpuno sam poludio. Volio bih se vratiti u vrijeme jedne divne jeseni. Pobjegao sam u voćnjak i sjeo na sluzavu i mokru travu i otpalo lišće uz deblo orahovog drva. Gledao sam oko sebe i vidio i osjetio divote. Svu okolinu, okruživala je nijema tišina. Buljio sam u daljinu i osjetio u sebi ispunjenost i radost. Nigdje nikoga nema, samo ja i moj tihi šapat, kojeg sam najbolje čuo u jesen, kada je sve utihnulo, kada su sve duše okovane lancima pakla preminule i prestale zvečati gvožđem. Ništa me nije moglo otrgnuti od tog divnog trenutka ni kiša koja je sipila po meni, koja me je bacila u krevet s upalom pluća. Katkad bi se nebo toliko zamračilo da bi oblaci ispuštali krupne suze. Ja bih stajao pod krovom stare drvene kuće i gledao kako pada svaka kap i razbija se o tlo; gledao bih život jedne kapi od neba do zemlje. Moj hram čistoće je kontaminiran i ja sam zbunjen, strahovito zbunjen! I želio bih toplo majčino naručje i pokoju riječ da me umiri! *(Brizne u plač i sav se trese od jecanje. Za koji trenutak se uspravi na stolici, natoči čašu vina i uzme jednu kapsulu cijankalija i pregledava je suznim očima. Na to se jedan od MEFISTA iščupa iz mraka i tješi ga, upravo onako kako majka uplašeno dijete. Pritom MEFISTO uključuje svoje elegantne kretnje.)*

MEFISTO: Polako samo. Polako. Smiri se. Sve će biti dobro.

VOJNIK: Ništa neće biti dobro! Ništa!

MEFISTO: Ne govori tako. Zašto se pobogu toliko naprežeš? Pa prepusti se čovječe trenutku agonije i jednostavno makni se od svega ovoga. *(Prošapće)* Ne treba ti tako luditi i opijati se od tuge i muke. Ima jednostavnije rješenje tvoga problema. Nije teško samo zagrizi tu staklenu oplatu i pusti da otrov klizne niz tvoja usta.

(Vojnik djeluje razdraženo i okreće se prema MEFISTU)

VOJNIK: Dosta! Prestani govoriti gluposti! Nisam ja kriv što je sve tako izišlo! Nisam! Krivi su drugi. Da. Drugi su me doveli do ovoga. Drugi su me odveli u sigurnu smrt. Pa kakvi su to ljudi!? Dali su mi u ruke otrov, dali su mi otrovano koplje smrti u ruke da se sam probodem s njim.

MEFISTO: Bolje je da sam učiniš to nego date drugi probadaju. Bol je tada veća i užasnija nego ova bol kada je svjesno nanosiš. Vjeruj mi.

(Vojnik ustaje i suprotstavlja se MEFISTU)

VOJNIK: Tako su govorili i oni koji su mi dali taj prokleti otrov u ruke. Da sjećam se točno tih riječi. Bolje je da ti pogineš, nego da drugi ginu zbog izdaje tvoje! Oni su krivi što sam spao na ovo. Živim u kasarni kao u zatvoru. Bio sam slijep užasno slijep!

MEFISTO: No mi imamo lijeka za tebe sine. Pa u ruci ti je lijek. Ako ga popiješ, više nikada nećeš biti slijep. Ovo što držiš u ruci, popravlja svaku dioptriju. *(Nasmije se sadistički).*

VOJNIK: Što ti znaš kako je živjeti u kasarni kad te ni rođena majka ne može tamo posjetiti!? On, taj prokleti čovjek je nije puštao do mene. Nije htio da imam kakvog doticaja s njom. JE li to humano, ljudski da ne možeš vidjeti ni rođenu majku koje sam se toliko zaželio!? Je li!?

MEFISTO: Tamo gdje ja stanujem, nema takvih čudnih obiteljskih farsa. Dođi sa mnom i sve će biti u redu. Vidjet ćeš. Nećeš više nikada morati trpjeti tog prokletog čovjeka koji ti je uništio život.

VOJNIK: Ubio mi je oca! Taj prokletnik je prolio krv mojeg oca i ostao nekažnjen zbog toga. Krvnik je ubio mojeg oca i stotine ljudi je odveo u smrt sa svojim bolesnim igricama. Taj prokleti čovjek me je otrgnuo sa sise pameti i zdravog razuma i otrovao. Zamisli samo. Otrovao me i ubio je moga oca. Zar je to pošteno!? Gdje ima tu pravde na tom prokletom svijetu!? Gdje!?

MEFISTO: Pođi sa mnom i vidjet ćeš kakva je pravda tamo gdje ja živim.

(Vojnik pobjesni i udara MEFISTA i tjera ga u sjenu)

VOJNIK: Gubi se ti prokletniče! Odlazi! I ne vraćaj se više pred moje oči! Je li ti jasno!?

(Uzima kutijicu s cijankalijem i baca je za MEFISTOM koji nestaje u dubini pozornice. Udara rukama po stolu i zove majku.)

VOJNIK: Majčice! Rođena majko moja! Javi mi se! Zagrlj svoga jasnog sina! Uzmi ga sebi u naručje! Majko!

(Majka se strese u središnjem odjeljku i prati smjer sinovljeva(VOJNIKOVA) glasa, koji ostaje statičan i ponavlja one iste riječi)

MAJKA: Sine!? Jesi li to ti!? Gdje si sine dragi!? Ne vidim te!? Pokaži se! Nedostaješ mi!? Dođi!? Sine!
(VOJNIKOV glas zastane i iz mraka se izvuče drugi MEFISTO)

MEFISTO: Miruj majčice.

MAJKA: Što!? Tko? Vrag!! Vrag je u mojoj kući!? Što želiš nesrećo!?

MEFISTO: Miruj majčice. Ne želim ništa. Samo sam te posjetio. Ne. Neću ti ništa. Ne boj se, hajde.

MAJKA: Sto si učinio mome sinu!? Gdje je on!?

MEFISTO:Sjedni tamo majčice. Hajde, sjedni u stolac i uzmi si krunicu u ruke. Sve će biti dobro. Ne brini i ne viči zaboga više.

MAJKA: Moj sin jedinac. Čula sam njegov glas. On je tu jel'da.

MEFISTO:Da vrlo blizu je majčice. Bliže nego što misliš. Maločas sam bio kod njega.

MAJKA: Što? Moj sin je u paklu!?

MEFISTO: Itekakvom paklu majčice. Ne možeš ni pojmiti kakav je to pakao u koji je zašao tvoj sin. Ni moj gospodar ne zna za takav pakao u kakav je došao tvoj sin.

MAJKA: Ali...Ja sam čula njegov glas.

MEFISTO:Nedostaješ sinu majčice. On te neizmjerljivo voli, ali velika je razdaljina među vama. Nažalost između tebe i njega kroz godine se nakupila hladnoća, koja gradi zid. On je tu nadomak ruke majčice, samo trebaš slušati i učiniti što ti kažem.

MAJKA: Da!? A što je to? Što trebam učiniti!?

MEFISTO: Otvori ovu crnu kutijicu i izvadi iz nje kapsulu.

(MEFISTO je drži za rame i cereka se, a majka uplašeno gleda)

MEFISTO: Eto sad progutaj jednu od tih kapsula i vidjet ćeš ubrzo svoga sina.

MAJKA: Što!? Želiš da se ubijem!? To želiš vraže. To. Moj sina nema oca, jer si mu ga ti uzeo!

MEFISTO: Ja!? Ja ti nisam ništa uzeo. JA samo dajem. Pošast od tvoga brata ga je ubila, a ne ja. JA sam nevin, neviniji od ičega na svijetu.

MAJKA: Prokletniče! Želiš me ubiti. To je jel'da!? To. Ne neću dopustiti da sin bude i bez majke. Izgubio je oca zbog tebe, a sada mu želiš ubiti i majku prokletniče!? I majku bi mu uzeo!? Ha!?

MEFISTO: Vidi. JA ne uzimam ništa. Ja sam želi žarko spojiti razdvojena srca i ništa više. Eto. Ja sam dobar kao anđeo, kao anđelčić. Tvoj sin je iza toga zida i možeš mu pristupiti jedino ako popiješ tu tabletu cijankalija.

MAJKA: Ne želim ja ništa od tebe! Ti si kriv što je zlo zasjelo na čestitu kuću. Ti si kriv što je zlo ušlo u moj dom! Ti!!

(Baca kutijicu cijankalija na MEFISTA koji bježi u mrak scene i hihoće. Majka prislanja uho na zid i šapće)

MAJKA: Sine? Jesi živ sine? Jesi dobro mili moj golupčiću? Ja sam tu, sama. JA sam tvoja majka. Dođi k meni sine, dođi.

(Na grudi uzima sliku i grli je)

Mefisto pristupa i GENERALU koji se licka pred zrcalom i briše suze.

GENERAL: Što je ovo!? Tko si ti dezertaru? Kako si samo dospio dovde?

MEFISTO: Dolazim u miru.

GENERAL: Svi vi dolazite u miru, a onda kuburama i sabljama komadate zemlju.

MEFISTO: Ne ozbiljno, ja dolazim u miru. Nisam ja nikakav dezertar.

(MEFISTO se prenavlja i kruži oko GENERALA)

MEFISTO: Došao sam ti samo nešto reći to jest prišapnuti na uho. Možda nisi čuo, ali ja sam sreo nekoga, koga bi i ti volio sresti.

GENERAL: Nikoga ja ne želim sresti, niti me zanimaju tvoje ponude.

MEFISTO: Ne bih baš tako rekao generale. Možda biste htjeli posjetiti svoje drage vojnike koje ste preživjeli u sigurnu smrt zbog vaše krive procjene. Jesam li upravo generale?

GENERAL: Nije to bila nikakva kriva procjena. Ljudi se nisu znali boriti i to je sve. Nisam ja nikog stjerao u smrt. Sami su pali. Ja sam ih naučio i poučio svemu što sam ikada znao, a oni su bili prepušteni svojoj volji. Ja ih nisam prisilio da u zarobljeništvu gutaju cijankalij! Nisam im ga ja gurao u usta.

MEFISTO: Da, ali zato jeste u njihovu svijest. Bolje je umrijeti kao junak i stisnuti zubima kapsulu nego izdati domovinu. Jesam li u pravu?

GENERAL: Što bi to trebalo značiti? Ha? Što!?

MEFISTO: Vi ste generale bili taj koje je pričao priče, bajkovite priče o hrabrosti i časti. Vi ste ih potrovali generale i pobijali vlastitu obitelj. Sve ste ih pobili.

GENERAL: Ne govori gluposti. Nemam strpljenja s takvima kao što si ti, s dezerterima. I oni se brane ovakvim izjavama. Okrivljavaju druge i to je sva njihova mudrolija. Ja sam general...

MEFISTO: ...Bivši general, koji je izgubio službu jer je ljude bacio niz klanac zbog vlastite pogreške i krive procjene za koju nikad nije odgovarao.

GENERAL: Izgubio sam službu ne zbog pogreške, nego zbog časti.

MEFISTO: Da baš ste me uvjerali. Ta prokleta mala čast. *(Ironično)*

GENERAL: Ja nisam učinio nikakav krivi potez ako to misliš. Ne! Učinili su ga drugi, a ja sam se samo svojom profesionalšću borio da čast ne nestane u vatrenim grudima ratnika, u grudima onih koji su se borili za domovinu. To je bio moj grijeh što nisam mogao biti tiho, jer slavloljubaca, a ne zbog patriotizma.

MEFISTO: Da uvijek iste priče. I znate što, oni nisu umrli ni za što generale. Oni su umrli zbog vas. Svi su oko vas pomrli i napustili vas samo da budu što dalje od vas. I sretan je svaki čovjek koji je poginuo pa i oni od vaše ruke, jer više ne moraju gledati tu ogavnu generalsku spodobu koja kvari mlade ljude. Sada žalite što ste bili tako opak general.

GENERAL: Prestani tako sa mnom razgovarati. Prestani dok još nisam izgubio strpljenje, a kad ga izgubim i božji tron će se stresti od mogeg bijesa. Takvi kao ti uništili ste čistoću jedne obitelji; takvi kao ti ubili ste sve one ljude zbog ludosti. Ni rođena sestra nije htjela razgovarati sa mnom zbog takvih kao ti, jer si joj u krilo donio klapčića, kontaminiranog klapčića koji je nesreća ovoj časnoj kući. A sad me još i osuđuješ! Lijepo je to boga mi, lijepo!

MEFISTO: Svima si tako hrabro i uvjerljivo gurao cijankalij u usta, a sam ga se bojiš uzeti. Nije tako strašno. Samo malo zapeče i sve je gotovo. Više nema ničeg. Nikakva briga te više ne mori, ni obveze te ne opterećuju ni mržnja ni jad ni bol ni išta što bi moglo povrijediti tvoj generalski oklop jedne iluzije časti.

GENERAL: Misliš da se bojim!? Je li to!?

MEFISTO: Nema u tebi čovjeka generale, nema.

(Mefisto je na odlasku, a general od bijesa razbija zrcalo pred sobom rukom i raskrvavi je no to ne spriječi da razdraženo vičuće)

GENERAL: Gledaj me samo! Gledaj kukavico! Kuda bježiš! Uzet ću ih sve ako hoćeš!? Kuda bježiš kukavico!?

(I baca kutijicu na pod te segne u džep u maramicu da sveže porezotine i umiri se)

Svijetlo se gasi i koncentrira na VOJNIKA koji sjedi na podu do zida koji ga dijeli od središnjeg odjeljka i drži dlan priljubljen uz zid. Svijetlo je polumračno i pojačava se sa žarom VOJNIKOVOG monologa.

VOJNIK: U dvorištu rodne kuće, imali smo veliku, stoljetnu krušku. Svu svoju ljepotu, zrcalila je iz srca samog dvorišta u okolne objekte, koji su kao vijenac obujmljivali svu tu čar i ljepotu. Bila je gospodarica dvorišta. Ispred nje, nalazio se bunar, koji je za ljetne žege i za strašnih vrućina, krijepio njeno duboko korijenje. Stajao bih pod krošnjom i slušao šapat lišća, podraženog ljetnim povjetarcem. Rasla je ta ljepotica u obliku slova epsilon; zapravo u obliku nepravilnog slova epsilon, jer je lijeva grana bila znatno deblja od desne grane. Izgledala je kao da ima razdjeljak usred glave, ali je deblji pramen, začesljan u lijevu stranu. Na lijevom razdjeljku, nosila je ostala zadebljanja, grane, koje su opterećivale njena stara i umorna leđa. Otkad je stasala u ozbiljnu majku svojih plodova, slatkih i krupnih, takvih da su opterećivali njeno granje, pokoravajući ih gravitaciji, nikad nas nije iznevjerila. Nikad nije posustala u rađanju i porođajnim mukama u kojima je donosila na svijet slasno blago za naša ljudska srca. *(Lik MEFISTA ulazi i stoji kao sablast nad VOJNIKOM, gladeći ga po kosi)*

VOJNIK: Krupni grli svoju djecu. Ni jedna štetočina, ni jedna bolest, nije mogla pokoriti njeno srce ili osakatiti život. Takva upornost, takva strpljivost, ne može se naći ni u jednom čovjeku. Trpjela je udarce vremena, koje je ostavljalo brojne rane po njenom tijelu, ali nikad nije posustala. I dalje je radala bez obzira na strahotnu bol porođajnih muka. *(MEFISTO čučne do njega i grli ga. Svijetlo ostaje fiksno na tom odjeljku i produljuje se na središnji odjeljak, gdje MAJKA u isto takvom položaju sjedi od zida i nastavlja sinovljev(VOJNIKOV) monolog.*

MAJKA: Jednog ljeta, spremala se strašna oluja. Vjetar je osakatio tu uzoritu Afroditinu ljepotu, brutalno lomeći opterećenu krošnju brojnom djecom. Vjetar je kidao grane i iščupao desni razdjeljak nepravilnog epsilon i odnio djecu daleko od nje, u ništavilo. Vjetar je u njoj ostavio dubok trag i ranu koja nikada nije zacijelila. Rana otkriva njeno golo srce, koje još uvijek plaće za svojom izgubljenom djecom u ništavnosti svijeta. Sada, takva osakaćena majka, nalikuje pogrbljenoj starici koja nosi na leđima košare bujnih plodova krušaka. Starost je i nju zaskočila. Kora joj je ispucana, izbrazdana i vrlo gruba. Nalikuje kornjačinu oklopu i tvrdj krokodilskoj koži na leđima. No plodovi su bili mekani i tako umiljati. Sva njena krutost, prelila se u nježnu i mekanu put plodova. Gusta mahovina ju je obrasla kao tepih. Kad bih rukom prešla po leđima, imala bih osjećaj kao da dragam psa ili konja. *(Kao i u prvom prizoru, MEFISTO se ispukne iz mraka i stade je gladiti po glavi i tješiti, dok ona nesmetano i dalje vodi monolog.)*

MAJKA: Mnoge ptice su znale prebivati u bogatoj krošnji i savijati gnijezda za mlade ptice. Sjećam se jednog divnog ljetnog predvečerja, čarobnog trenutka koji nikad ne ishlapi. Ptičica u dimnjačarskom odijelu i žutog nosa, pjevala je pjesmu o nesretnoj ljubavi. Mogla sam čuti kako ispod kore diše ta božica ljubavi; mogla sam čuti njeno živo srce pod olupinom ispucane kore. Svi divni cvijetici u proljeće, činili su joj laganu vjenčanicu, satkanu od samih latica. Mirisala je kao mlada djeva pred oltarom, spremna, uzljubiti svoga dragoga.

Ista scena kao prethodne dvije, ponavlja se i kod trećeg odjeljka, gdje GENERAL sjedi do zida i vodi monolog. Prethodna dva MEFISTA i dalje tješe MAJKU i VOJNKU koji sanjare.

GENERAL: Svake godine bi se vjenčavala pa živjela i umirala, samo što je njena smrt nalikovala više dubokom zimskom snu koji spavaju medvjedi. Zimi je krošnja bila prepunainja i bijelih pahuljica snijega, koje su joj satkale još ljepši veo, nego onaj od proljetnoga cvijeća. Svi su htjeli biti uz nju; svi su je htjeli voljeti i biti adolescentski zaljubljeni u njenu živuću imaginaciju, koja je očaravala duh i tijelo. Vjetar je znao milovati njene grane nježnim pokretima; kiša bi ispitivački i zaljubljeno pipkala po erotskim oblinama i linijama njenog tijela; snijeg ju je snažno grlio i tiskao se uz nju, gušeći je težinom. Najljepša je bila u ljeto, kada sam sjedeći u njenoj hladovini, priljubljen uz deblo, slušao misli svojih predaka, koji kao da su govorili iz nje. Ona je bila slijepi svjedok događajima koji su se odigrali na ovome tlu. Ona je registar svega što se ovdje događalo. U njeno srce su pohranjeni svi podaci. Ona se sjeća svega, bolje od ikoga. Ona se sjeća svih ljudi, svih druženja, svih ptica, svega! *(Dolazi treći MEFISTO i nijemo kao i prethodna dvojica, miluje ga po glavi. U monologe se uključuju sada svi GENERAL, VOJNIK i MAJKA te svo troje govori u jedna glas.)*

GENERAL: Kraj nje su sjedili i otvarali joj svoje duše pradjedovi, djedovi, očevi i sinovi. Nadživjela je sve njih i ostala sama; nadživjela je mojeg pradjeda, djeda, oca, a nadživjet će i mene. Ona je svjetionik duše, čistilište grijeha; ona je moje najmilije blago.

VOJNIK: Kraj nje su sjedili i otvarali joj svoje duše pradjedovi, djedovi, očevi i sinovi. Nadživjela je sve njih i ostala sama; nadživjela je mojeg pradjeda, djeda, oca, a nadživjet će i mene. Ona je svjetionik duše, čistilište grijeha; ona je moje najmilije blago.

MAJKA: Kraj nje su sjedili i otvarali joj svoje duše pradjedovi, djedovi, očevi i sinovi. Nadživjela je sve njih i ostala sama; nadživjela je mojeg pradjeda, djeda, oca, a nadživjet će i mene. Ona je svjetionik duše, čistilište grijeha; ona je moje najmilije blago.

(Nakon tih izrečenih riječi, nastane stanka. Vojnik nastupa prvi i zaziva majku, zatim majka odgovara, a javlja se i general i naizmjenično zazivaju jedan drugoga. Dok su se tri glavna lika uskomešala, tri Mefista, polagano nestaju u mraku pozornice.)

VOJNIK: Majko! Majko! Čujem te majko! Čujem kako dišeš pored mene, kao da si tu negdje blizu!

MAJKA: Sine! Sine! Tu sam! Dođi po mene! Sine volim te!

GENERAL: Sestrice, čujem ti glas! Vratila si se! O mila moja, vratila si se oprostiti mi! Vratila si se! *(Vojnik drhće od uzbuđenja i šeće gore dolje po malom odjeljku. Sabire se i ponovno zaziva.)*

VOJNIK: Majko! Čuješ li me!? Odgovori mi molim te!

MAJKA: Tu sam pored tebe sine. Tu sam za tebe! Nisam te iznevjerila!

GENERAL: Sestrice dođi k meni! Na koljenima te molim za oprost! Sestrice!

VOJNIK: Majko! Osjećam toplinu tvoga srca. Osjećam kako dišeš kraj mene, kako mi miluješ kosu.

MAJKA: Da. Tu sam maleni i volim te. Tu sam za tebe zauvijek.

GENERAL: Sestrice! Dođi! Otvori mi vrata. Trebam te.

(Majka stoji nasred središnjeg odjeljka plaho gledajući oko sebe, a General i Vojnik(sin) udaraju po zidovima. Čuju se tupi udarci)

GENERAL: Evo me sestrice, samo da srušim taj pakleni zid, samo da se oslobodim okova. Prokleti bili!

VOJNIK: Majko udarit ću svom snagom u zid i srušiti ga. Želim doći k tebi. Dosta mi je vojničkih čizama i svijetlih sablji. Želim tebe majko, samo tebe. *su kočena i pogledavaju se međusobno. Nakon kraće stanke, Sin (Vojnik) potrći majci u susret i grli je*

VOJNIK: O majko, majčice. Od danas se zovem sinom tvojim. Više nisam vojnik. *(Ljubi je)* Danas bacam vojničke čizme i ne vraćam se u kasarnu. Dosta mi je sve toga.

(Približava se i General i spušta se na koljena da bi izmolio oprost od sestre. Sin (Vojnik) preneražen gleda strica i započinje kraći sukob. Sve to iz lijevog kuta pozornice promatraju tri Mefista, koji stoje nagomilani jedan do drugoga i smijulje se.)

GENERAL: Mila sestrice. *(Hvata je za ruku)* Jedina si kaplja krvi koja kola mojim venama. Oprosti bezumniku, oprosti očajniku. Jedinu tebe imam. Sve sam izgubio. *(Brizne u histerični plač. Vojnik ga prime za vrat i padaju na pod. Vojnik ga davi)*

VOJNIK: Prokletniče! Dosta si učinio za nas. Ubojico. Sada ću ja tebe ubiti za sve zlo koje si nam učinio i meni i mojoj majci, a i mome mrtvo ocu. *(General ne može doći do zraka pa ispušta neljudske zvukove. Majka se trgne i krene odvojiti sina od generala.)*

MAJKA: Sine! Nemoj! Molim te ko boga! Nemoj! Ne čini svetogrđe. Dosta sam već propatila. Ne mogu više. Sine! Poslušni me!

(Sin pušta Generala i ustaje k majci te svoje lice umače u njene dlanove. General s druge strane grabi skut sestrine odjeće i preklinje je za oprost.)

GENERAL: Oprosti mi molim te! Ne mogu živjeti ovako! Neću moći ni dalje živjeti, ako mi ne oprostiš.

MAJKA: *(Podiže ga.)* Oprošteno ti je. Nisi ti kriv za sve ovo. Nisi ti kriv. *(Zagrlj ga i General zaplače u njenom naručju. Tri Mefista se počinjju glasno ceriti i to ozlovolji Generala koji nasrće na njih tjerajući ih dalje.)*

GENERAL: Što vi smrdljive mrcine želite!? Gubite se! I da vas više nikad nisam vidio! Sve ste nas otrovali najgorim otrovom, ratom i mržnjom! Iš! Gubite se!

(Sin se stisne k majci i zagrlj je još jednom. Svo troje sjednu na desni kraj scene jedno do drugoga.)

GENERAL: Nismo mi krivi zbog toga što se mrzimo i želimo zlo jedni drugima. Kriv je rat! On nas je zatrovao mržnjom. Njegovi zubi su probili duboko u vene i pustili smrtonosni otrov da mrzimo i preziremo jedni druge. I što sad? Što nam je sad činiti? Zazidao si zidove između nas. Godinama nisam poznavao svoju sestru ni njeno dijete. Otrovao si me prokleti ratu, otrovao!

(Majka ga umiri tapšajući ga po ramenu. U međuvremenu posjedaju i ona tri Mefista na drugi kraj scene, nasuprot glavnim likovima. Majka izvlači ispod suknje tri doze cijankalija i daje sinu i generalu.)

MAJKA: Uzmite ovo. Ovo će sve skončati.

VOJNIK: Majko što to radiš!?

GENERAL: Da to će sve riješiti. Ionako smo dovoljno propatili.

VOJNIK: Majko pa to su kapsule s cijankalijem! Želiš nas ubiti!

MAJKA: To je jedini izlaz iz ovog prokletstva. Sine, slušaj majku. Ona te voli. Sve će biti u redu.

(S drugog kraja dvorane, čuju se glasovi tri Mefista)

MEFISTO(*sva trojica u jedan glas*): Dajte već jednom. Nama se žuri. *(Prasnu u smijeh)*.

MAJKA: Učinimo onda to. Ovo je kraj.

VOJNIK: Da ovo je kraj.

GENERAL: Stvarno. Ovo jest kraj strahota.

(General se nasloni na zid, Majka naslanja glavu na Generalovo rame, a sin se naslanja Majci u naručje. U usta stavljaju cijankalij i lome staklo staklene kapsule. Lagano izdahnu. Mefisti također utihnu.)

Spušta se zastor.

SLOMLJENA KRILA

(Obiteljska tragedija)

[Objavljeno na web časopisu Eckermann 2017.
godine]

Lica:

OTAC: Vrlo osjećajna osoba srednje dobi, proćelav i krupnije građe, obučen u svakidašnju, uobičajenu odjeću.

MAJKA: Sredovječna domaćica, obučena u odjeću koja se pristoji domaćici.

SIN: Dvanaestogodišnjak, slab i iscrpljen od teške bolesti i pojavljuje se na sceni kao sablast, obučena u bijelu podugačku spavaču košulju.

SVEĆENIK: Srednjovječni čovjek, vrlo uredan i skladno obučen u svećeničku odoru.

SUSJEDA MARIĆKA: Prikaz srednjovječne nalickane gospođe koja je snob po profesiji i po prirodi.

NAPOMENE:

Kazališne daske nalikuju unutrašnjosti kuće zapravo kuhinje u kojoj se odvija sva radnja. Postavljen je kredenc, stol, stolac, peć i druge kućne potrepštine. Na stolu je boca vina i čaša. Atmosfera je osvijetljena blagim svjetlom, ali dovoljno jakim da se mogu raspoznati svi likovi. U trenucima se scena zamrači i svjetlom nalik mjesecini se osvijetljava pojedine likove koji vode svoje monologe.

Odmah na početku scene, nalazi se MAJKA koja spravlja večeru i to vrlo veselo i razdragano, kao da se ništa ne događa i pjevuši neku pjesmicu. Nato ulazi OTAC i majka ubrzo prestaje pjevušiti i sve utihne. OTAC sjedne za stol, nasloni se rukama na dasku stola i teškom mukom uzdahne.

MAJKA: *(vrlo nježno)* Jesi gladan? Hoćeš pojesti štogod?

OTAC: *(Odmahne glavom).*

MAJKA: *(Spušta ruku na njegovo rame i podruga ga po kosi)* Moraš nešto jesti. Već dva dana ne jedeš kako treba. Nije ti to dobro, oboljet ćeš.

OTAC: Ne mogu jesti, to je! Cijelo vrijeme me nešto drži u želucu i kolje. *(Dugi uzdah)* Nemam apetita.

MAJKA: *(Pritišćući njegovu glavu na svoje grudi)* O nevoljo moja, znam da ti je teško, ali razboljet ćeš se ako ništa ne pojedješ. Hajde imam kašice, to voliš.

OTAC: *(Srdito je odmakne od sebe)* Ti stvarno ništa ne razumiješ!? Ne mogu jesti, ne još dok me ne prođe ova drhtavica. *(Prikriva lice i briše suze)*

MAJKA: Moralo je tako biti. Nismo mogli ništa učiniti.

OTAC: *(Okrene se prema njoj suznih očiju)* Mene duša boli otkako ga nema. Ne osjećam ništa otkako je otišao, a ti samo govoriš o hrani i želiš me šopati. *(Vrlo histerički)* Ne želim jesti! Ne mogu jesti. Svaku puta kad sjednem za ovaj stol, sjetim se njega i srce mi stisne neka nevidljiva šaka.

MAJKA: *(Opet dolazi do njega i grli ga. On i dalje plače u njenom naručju)* Ja ti samo dobro želim, kao što sam i željela za našeg sina. Puno si za njega učinio, ali eto bili smo nemoćni. Nismo mu mogli pomoći.

OTAC: *(Podiže glavu prema svijetlu i istrigne se iz ženina naručja)* Upravo me i to boli, strahovito boli. Gledao sam ga kako umire, a nisam mogao ništa. Trpio je strahovite boli, a ja sam samo stajao i gledao kako pati i baca se od muke. Bio sam nesposoban!! *(Udara glavom u stol)*

MAJKA: *(Brže-bolje pohita k njemu i sjedne mu na koljena)* Nemoj tako mužu. Ni jedne suze ga neće vratiti. Trudili smo se koliko smo mogli, ali nije išlo. Sjeti se pravednoga Joba, koji je izgubio sve. Nije tugovao, jer je znao da je sve kod Gospodina. Bog dao, Bog uzeo.

OTAC: *(Zbaci je s koljena i dignu se sa stolca)* Ti si ga već preboljela! Kako samo možeš pričati o tamo nekom luđaku. Bog dao, Bog uzeo!? To je tvoj odgovor na sve? Kako samo možeš tako reći? Bio je tvoj sin! Bio je dio tebe!

MAJKA: *(pridiže se s poda)* Što bi htio od mene čovječe božji!? Voljela sam ga više nego što misliš, a što sad mogu; moram se pomiriti s gubitkom. Tu se ništa ne može.

OTAC: Voljela si ga? *(Pojačava ton)* Voljela si ga!?! Voljela!!!?

MAJKA: Da jesam svim srcem i dušom.

OTAC: Ako si ga voljela, zašto onda govoriš u perfektu? *(Ponovi)* Voljela sam ga? Ako nešto osjećaš prema njemu, onda ga još i sada voliš. Ti si ga već pokopala prije dva mjeseca, dok je muka i počela. Ti si ga već otpravila na drugi svijet, prije nego što je bilo potrebno. Zla si ti žena, zla! Dobro su i govorili da se te ne ženim. Rekli su da se samo držiš biblijskih citata i ničeg drugog; da si ohola i prgava. *(Potiho ispusti)* Nisi ni za što. Ali ja sam bio budala i poslušao svoje srce kao i obično. Eto tako mi i treba. Bog me kaznio.

(Otac sjeda za stol i natače čašu vina. Majka za to vrijeme prilazi štednjaku i zagleda se u muža)

MAJKA: Misliš da ja ništa ne osjećam prema njemu? On je dio mene; i ja sam sudjelovala u stvaranju njegova života; i ja sam mu udahнула dah života u nosnice. Misliš da sam ja od drveta i da ne osjećam ništa. Znaš li samo kako me zabocka u duši kada sjednem za ovaj stol. Odmah vidim svoje malo dijete kako se igra u mojem krilu. Ja sam mu dala život i nažalost ja sam ga i oduzela. Bog nije htio da moje mladunče živi.

OTAC: *(Otpija gutljaj)* Nemoj Boga miješati u te stvari! Nije on kriv što živimo u takvom glupom društvu s takvim debilnim zakonima gdje sve moraš platiti pa i lijekove. On je stvorio čist svijet, ali mi smo ga onečistili i kontaminirali svojim postojanjem. Nije Bog kriv što je ljudska priroda tako izopačena. Tamo onaj susjedi Marički za njezinog drogeraša od kojeg nikakve koristi više u društvu, daju zabadava dozice droge da bi se lakše odvikavao, a tu moraš imati debeli novčanik ako želiš kupiti lijekove.

OTAC: Nije Bog kriv što su ljudi izmislili debilne zakone; nije On kriv što smo takvi licemjeri. Zato ne miješaj Boga više u te stvari molim te!

MAJKA: Bilo bi bolje da odeš malo odspavati. Bit će ti bolje.

OTAC: *(Ignorirajući njene riječi uz gutljaje vina nastavlja svoje monologe, kreveljeći se)* Jednom drogerašu daju zabadava drogu, a mojem sinu koji je trpio boli i muke, dok mu je bolest razdirala tijelo, nitko ništa zabadava nije dao!

(Razbija čašu o pod. Majka ustukne i primakne se dalje prema unutrašnjosti pozornice)

OTAC: Jebem ti ja takve zakone i takav svijet u kojem pravedni ne mogu dobiti ono što ih pripada, u kojem majke pokapaju svoju djecu, u kojem očevi nose ljesove svojeg podmlatka! Gdje su ti zakoni da zabrane smrt!? Želio bih vidjeti samo jednog pametnog čovjeka koji priča o licemjernim zakonima. Što on zna o njima? Ništa! On zna samo koristiti rupe u zakonu! Ni jedan zakon nije univerzalan. Da su zakoni univerzalni, onda ne bi bilo ni smrti.

OTAC: Svejedno ne mogu zamisliti kako ljudi mogu biti tako ogavni. Marićkin sin, drogeraš je iz čiste dosade i zabave u vene upucao dozu. Je li to bolest pitam te lijepo; je li njemu potreban pomoć? *(Okrene se prema ženi.)*

(Žena samo šuti. Otac dalje nastavlja, natačući vino u čašu)

OTAC: On je uzeo prah jer se htio zabaviti, jer je htio vidjeti zvijezde izbliza. On je zvao svaku pošast bolesti i trošio pare da se truje. A sada je na liječenju i svi ga žale i neprestano je u novinama kao kakva zvijezda. Ko da koga zanima što on napreduje u izlječenju. Koga je briga uopće za tog malog. Moga sina nitko ne žali, a nije sam odabrao bolest, koja mu je ubila krv. Moj sin nije u novinama; mojem sinu nisu se udstojili ni najbliži od naše rodbine naštampati posljednji pozdrav. Moj sin nije htio biti bolestan i nije zvao smrt u goste. A Marićkin sin je vukao vruga za rep i šmrkao prah i puštao ga u vene. Moj sin je umro jer se za njega zakvačila bolest. On nije imao izbora; on nije mogao reći NE! ja neću tu bolest, dok je Marićkin mali rekao daj da probam kako udara taj prah u mozak.

OTAC: On ima spržene moždane i nikada više neće biti čovjek, a ipak mu šalju paketiće skupe droge u malim dozama, koje mu doktorica daje dva puta na tjedan. On je svjesno odabrao i na se navukao nesreću i sada se na njega troše pare, a za mojeg sina nitko nije dao ni lipe. Moj sin je imao zdrave moždane i dobru dušu pa ga ni sam Bog nije poštedio. Zašto mu nije pomogao? Zašto više voli drogeraša one kurve koja je zanosila sa tko zna kim!? Da se mene pita, sve bi njih u jamu i žive zakopali pa nek onda tamo trunu, možda bi tamo bilo kakve koristi od njih; možda bi njihova tijela plodila zemlju kao gnojivo, ako se već nisu osušila!

MAJKA *(Ražesti se)* Možda bi ti mogao prestati! Slušaj se kako govoriš!

OTAC: Što!? Zar ne govorim istinu? To su istinite činjenice!

MAJKA: DA te netko čuje, zatvorili bi te! Tako se ne govori. Pusti tu vražju Marićku i njeno kopile. Nek mu samo šalju pakete. Snaći će ih pravda.

OTAC: Kada molim te lijepo i gdje? Ako sada nešto ne poduzmemo onda će biti prekasno. Mnogi od tih mladića kojima je droga spržila mozak, nisu više ni za kakvu korist državi i društvu. Oni su samo na teret društvu. To su oni. S njima se ljudi upuštaju u velik rizik. Tko garantira da opet neće početi? Moje dijete je bilo čisto i umrlo jer mu nitko nije htio priteći u pomoć, a mi nismo imali novaca, dok drugu djecu koja su svjesno smrt u vene upucavala, liječe i još k tome i osnivaju udruge za pomoć. Reci mi molim te? Gdje je tu dozlaboga pravda? Gdje?

MAJKA: Bilo bi bolje da malo odspavaš. Molim te mužu. Umiri se i otiđi malo odspavati. Vidjet ćeš, bit će ti bolje.

OTAC: Dok je on umirao ja sam stajao pored njega i plakao. Nisam bio ni od kakve koristi. Gdje je veća pokora i grijeh kada roditelj ne može pomoći vlastitom djetetu. Bespomoćnost je najgora noćna mora, bespomoćnost je mrak.

MAJKA: Dobro. Što hoćeš od mene, da idem tamo držati prosvjede što nam je sin umro. Pomiri se s time da živimo u svijetu nepoštenja i svijetu izvrnutih teza. Pomiri se jednostavno s tim. Oh! Dosta mi je tvojih gluposti. Idem ti postaviti postelju. Dođi leći za pet minuta. *(I siđe s pozornice)*

(Svjetlo na pozornici utihne i blagi snop svjetla nalik mjesecini osvjetli Oca. On i dalje blijed sjedi pri boci s vinom i vodi monolog)

OTAC: Ah! Moja žena ništa ne razumije. Toliko se trudim oko nje, ali ne vrijedi. Umro mi je sin, dok sam bespomoćno gledao kako stenje od boli i muke. Mislio sam da će mu se utroba rasporiti, koliko se nadimao. Morao sam ga vezati za krevet da se ne ozlijedi zbog lamatanja rukama i nogama. Bio je kao malo živinče i otimao se rukama smrti, ali ona je nemilosrdno grabila njegov mali život i otela mi ga iz naručja. Ukrala mi ga je zauvijek. *(Pridiže se sa stolice i pogled upućuje u nebo, dok dalje govori i radi spore kretnje)*

OTAC: Moja žena ne razumije ništa. Moja žena je kao drvo, kruta i drvena u osjećajima. Ja sam osjećao svaku njegovu bol, svaku mišicu i kost, koja se frkala od boli. Gdje je gori grijeh od bespomoćnosti. Više mi ni sunce ni mjesec ne sja. Više ni jedna zvijezda nema sjaja za mene. Sve je progutao mrak, dubina mraka, grlo bez dna. Više mi nije za živjeti, a moja žena ne razumije; ni u jednom trenutku me nije razumjela. Kako može biti tvrda kao kamen? Kako može tako brzo preboljeti smrt vlastitog djeteta? Kako može samo tako zaboraviti na sve one lijepe trenutke i biti tako ravnodušna? Kako može govoriti u perfektu kada izjavljuje da ga voli? Tko je ta osoba do mene? Što želi više od mene? Zar ne vidi da plačem i jadikujem; zar ne vidi da sam se polomio od tuge?

OTAC: Volio bih da sam mogao promijeniti sudbinu i podmetnuti svoje tijelo da trpi tu užasnu bol umjesto njega. Moje kosti bi već nekako izdržale, ali njegove male, mliječne kosti nisu mogle izdržati toliku bol. Dragi sine, osjećam se posramljenim pred tobom, poniženim i poraženim. Otkinuli su mi te od moje duše i bacili u ponor. U srcu mi je rupa i grizodušje; u srcu mi je strah i sram. Ne mogu zamisliti da si ugasnuo kao svijeća. Samo tako si otišao bez pozdrava, bez da nisi rekao ni zbogom oče, zbogom majko. Nikada se neću oporaviti. To je rana koja nikada ne zacjeljuje. Nepravda ovoga svijeta mi te oduzela, grozna nepravda.

(Počeše plakati. Svjetlo se ugasi i pozornica biva par trenutaka u mraku (oko dvije, tri sekunde) i isti svjetlosni snop koji nalikuje mjesecini, osvjetli SIN-a.)

SIN: *(Tihim i nježnim glasom)* Zbogom oče, zbogom majko. Volim vas, iako vam nisam imao hrabrosti to nikada reći ni pokazati. Uvijek sam bio nespretna kada sam trebao iskazati pravu ljubav. Uvijek sam se nekako sramio pokazati zagrljajem tebi oče koliko te volim. Iskreno, volio bih to sada učiniti. Meni je dobro, mnogo bolje, čak mislim da sam posvema ozdravio. Ništa me više ne boli, ništa više ne osjećam, ništa me više ne pripada, osim sjećanja na tebe i mamu.

SIN: Takav je moj otac, iskren i pravi dušmanin nepravdi. Srce mu je moćno, ali nedovoljno se čuje u svijetu nepravde. *(Uzdah)* Moj otac...dobra duša koja bi mi skinula i zvijezde s neba, samo da mi pokaže koliko mu je stalo do mene. Žao mi je što se tako zbilo. Moglo nam je biti lijepo, mogli smo živjeti u miru, da nije Ona došla po mene. No jednom ćemo opet biti skupa, svi zajedno, kao što smo uvijek i bili. Jednom ćemo opet biti skupa za kuhinjskim stolom uz krčkanje vatre i nježnost riječi.

(Svjetlo se vrati u normalu, osvijetljavajući OCA i MAJKU koja je upravo pristigla iz sobe)

MAJKA: Evo, složila sam ti krevet. Možeš ići leći. Odmori se i prestani se više mučiti s tim. Ne želim još i tebe izgubiti.

OTAC: Ma pusti me više. Idem samo malo sklopiti oči, a onda ću...a onda ću nešto pojesti.

MAJKA: *(Dižući praznu bocu od vina prema svijetlu)* Pa bilo bi i vrijeme. Sljuštio si cijelu bocu vina. Puknut će ti glava od tolikog alkohola.

OTAC: Odlazim, pusti me.

(I ode.)

Nedugo nakon njega, kucaju na vrata SUSJEDA MARIĆKA i SVEĆENIK. MAJKA otvori i zaželi im dobrodošlicu.

MAJKA: *(iznenađeno)* O hvaljen Isus! Kakvo iznenađenje. Otkud vi?

(Prostoriju ispuni žamor, smijeh i buka)

SUSJEDA MARIĆKA: Došli smo te malo pogledati!

SVEĆENIK: Da došli smo videti kak je naša mama.

MAJKA: Je pa dobro, uđite unutra, ne budete sad tu vani stajali.

(Posjedaše oko stola)

MAJKA: Što ste tako veseli? Što se dogodilo? *(Izusti uz blagi smiješak)*

SUSJEDA MARIĆKA: Ne bi nikad pogodila zakaj smo došli k tebi.

SVEĆENIK: *(Veselo)* Da! Nikad!

MAJKA: A što? Netko se ženi ili što?

SUSJEDA MARIĆKA: *(Zahihota)* Ma kakva ženidba ženo. Pa tvoj je rođendan.

SVEĆENIK: Čini se da si iznenađena.

MAJKA: Pa i jesam iznenađena. Potpuno sam zaboravila na rođendan. Uz onog muža moraš zaboraviti.

SUSJEDA MARIĆKA: Joj pa kak je naš jadnik. Mu je još teško zbog sina?

MAJKA: Da. Po cijele dane samo pije i jadikuje.

SVEĆENIK: I to ti je neki Kršćanin. Da je Kršćanin, onda bi vjerovao u Boga i u uskrснуće duše i tijela. Njegov sinek se je lijepo riješil muke. Samo Bog zna kak mu je sad lijepo na onoj strani.

SUSJEDA MARIĆKA: A ti mi nisi ništ žalosna? Ha? Kak to? Ti ništ sinek ne nedostaje?

MAJKA: Nedostaje, samo pisano je „Bog dao, Bog uzeo.“ Plakala sam kao kišna godina i tulika kao sirena, ali smirila sam se. Ni jedne suze ga neće dići iz groba.

SVEĆENIK: Tak je. Ni jedne suze ga neće vratiti među nas grijешnike. Znae ljudi tuguju za svojim mrtvima samo zato jer osjećaju grižnju savjest. Dok smo živi, onda napravimo niz gluposti, zbog kojih kasnije žalimo. No vi imate čistu dušu i voljeli ste svoga sineka i zato ste tak smireni.

SUSJEDA MARIĆKA: Je istina.

SVEĆENIK: *(Vrlo naučno)* Učili su me da kada imamo skup neriješenih problema s nekom osobom, teže se opraštamo s njom u trenutku iznenadne smrti zbog osjećaja krivnje. I ta krivnja nas proganja neprestano čitava života. Zato vaš suprug onak tuli i svaki dan provodi pijan po krčmama. A što možemo. Pisano je: „Što svežete ovdje na zemlji, bit će svezano na nebu, a što odvežete ovdje na zemlji, bit će odvezano na nebu“.

MAJKA: Valjda ste u pravu, nadam se.

SUSJEDA MARIĆKA: Ma sigurno je naš velečasni u pravu. Pa velke škole je zbavil.*(neugodan i vrlo prodoran smijeh)*

SVEĆENIK: No veselite se. Samo jedanput ste se rodili. Budite zadovoljni i sretni što ste primili dar života. Bog je dobar.

MAJKA: Da. U pravu ste.

(Svjetlo se na trenutak ugasi i snop blagog svijetla nalik mjesecini, spusti se na MAJKU)

MAJKA: *(U istom sjedećem položaju)* Imaju pravo. Ionako me je to dijete samo sputavalo. Ionako nikada nisam htjela imati to dijete. Ono je grijeh moje mladosti. I moralo je biti tako. Morala sam ga se nekako riješiti. Hvala bogu da je niknula ona vrućica. Tako ni Bog ni ljudi ne znaju od čega je zapravo umro. On je bio umet moje duše. Već mjesec dana me žario u trbuhu i skoro odao moju malu tajnu. Proklet bio. Skoro si me koštao života. Da su znali da sam trudna, ne bi me dali ovom hajduku. Ne bi me on ni htio, a morala sam od nečega živjeti. Prokleti klapčić. Umalo me ne upropasti. A taj pop. Kako se samo može tako smješkat nakon što me osramotio. Prokleta avanturo. Gorka si kao žuć, a lijepa i zamamna kao sam Lucifer.

(Ponovno nastane tama i isti snop svijetla se pojavi na drugoj strani i zablista nad likom SIN-a)

SIN: Mila moja majko. Radosna si, ali ne zadugo. Raduj se dok možeš. I mrtvi katkada pričaju o nepravdi. I mi mrtvi volimo pravdu, ljubimo pravicu. Majko, hvala što si mi darovala dar života i nosila me u utrobi, jer da nisi, nikada ne bih spoznao svijet porođajnih muka i sve gadosti u njemu. Hvala ti što si me probudila iz sna vječite tmice i pokazala koliko ljudi mogu biti zlobni jedni prema drugima. Majko zasad mogu reći samo zbogom.

(Sve se vrati u normalu. Svi su za stolom, a sad nastupa i Otac. Ulazi mirno i tmurno, sav namrgođen)

MAJKA: Već si odspavao? Rekla sam ti da počineš od današnjeg dana. Na. *(Pokaže bocu)* Iskapio si je cijelu.

(Sjedne u stranu)

SUSJEDA MARIĆKA: I kak smo kaj danas sused? Dobre ste volje vidim.

SVEĆENIK: *(Podrugljivo)* Da i ja bih čak zaplesao kolo da sam toliko popio.

OTAC: *(Obraća se SUSJEDI MARIĆKI)* Recite mi rađe susjedo, kako je vaš drogeraš.

MAJKA: Joj ne opet.

SUSJEDA MARIĆKA: Šta vas briga kaj je s mojim malim. Dobro mu je, bolje nek vama.

OTAC: Pitam samo za njegovo zdravlje. Što se uzrujavate?

SUSJEDA MARIĆKA: Nemate vi kaj pitati. Da ste to pitali svojeg sineka, ne bi sad bil pod zemljom.

OTAC: *(Nasrne)* Šta si rekla kurvo, bludnice! Ponovi mi to! Ponovi!!

(Svećenik i Majka pokušavaju smiriti Oca, držeći ga, dok se on otimao)

MAJKA: Šta ti je odjednom!? Jesam ti rekla da odeš leći. Previše si popio.

(Uspjeli su ga primiriti i posjesti na stolac. Svećenik i Majka ostanu stajati)

OTAC: Da su mojem sinu nosili tolike praške i tablete u kuću, možda bi bio živ. Da ima pravde na svijetu, lišila bi života tog tvojeg drogeraša.

SUSJEDA MARIĆKA: Velečasni! Čujete kaj on to govori o meni!?

SVEĆENIK: Čujem, čujem. Tak govori samo griješan čovjek, kojega peče savjest.

OTAC: A zbog čega bi me morala peći savjest? Zbog čega!?

SVEĆENIK: Možda zbog toga kaj ste sve bogatstvo ostavili tam u krčmi.

(Ponovno nastane tama i isti snop svijetla se pojavi na drugoj strani i zablista nad likom SIN-a)

SIN: Mila moja majko. Radosna si, ali ne zadugo. Raduj se dok možeš. I mrtvi katkada pričaju o nepravdi. I mi mrtvi volimo pravdu, ljubimo pravicu. Majko, hvala što si mi darovala dar života i nosila me u utrobi, jer da nisi, nikada ne bih spoznao svijet porođajnih muka i sve gadosti u njemu. Hvala ti što si me probudila iz sna vječite tmice i pokazala koliko ljudi mogu biti zlobni jedni prema drugima. Majko zasad mogu reći samo zbogom.

(Sve se vrati u normalu. Svi su za stolom, a sad nastupa i Otac. Ulazi mirno i tmurno, sav namrgođen)

MAJKA: Već si odspavao? Rekla sam ti da počineš od današnjeg dana. Na. *(Pokaže bocu)* Iskapio si je cijelu.

(Sjedne u stranu)

SUSJEDA MARIĆKA: I kak smo kaj danas sused? Dobre ste volje vidim.

SVEĆENIK: *(Podrugljivo)* Da i ja bih čak zaplesao kolo da sam toliko popio.

OTAC: *(Obraća se SUSJEDI MARIĆKI)* Recite mi rađe susjedo, kako je vaš drogeraš.

MAJKA: Joj ne opet.

SUSJEDA MARIĆKA: Šta vas briga kaj je s mojim malim. Dobro mu je, bolje nek vama.

OTAC: Pitam samo za njegovo zdravlje. Što se uzrujavate?

SUSJEDA MARIĆKA: Nemate vi kaj pitati. Da ste to pitali svojeg sineka, ne bi sad bil pod zemljom.

OTAC: *(Nasrne)* Šta si rekla kurvo, bludnice! Ponovi mi to! Ponovi!!

(Svećenik i Majka pokušavaju smiriti Oca, držeći ga, dok se on otimao)

MAJKA: Šta ti je odjednom!? Jesam ti rekla da odeš leći. Previše si popio.

(Uspjeli su ga primiriti i posjesti na stolac. Svećenik i Majka ostanu stajati)

OTAC: Da su mojem sinu nosili tolike praške i tablete u kuću, možda bi bio živ. Da ima pravde na svijetu, lišila bi života tog tvojeg drogeraša.

SUSJEDA MARIĆKA: Velečasni! Čujete kaj on to govori o meni!?

SVEĆENIK: Čujem, čujem. Tak govori samo griješan čovjek, kojega peče savjest.

OTAC: A zbog čega bi me morala peći savjest? Zbog čega!?

SVEĆENIK: Možda zbog toga kaj ste sve bogatstvo ostavili tam u krčmi.

OTAC: Ja sam se dobro brinuo za svojeg sina. Tu neka se nitko ne petlja. Jasno!

MAJKA: Joj! Daj prestani više govoriti o tom svojem sinu. Više to ne mogu slušati. Tvoj sin ovo, tvoj sin ono.
(U navali bijesa) Ionako nije bio tvoj.

(Nastane muk. Majka prekrije rukama usta)

OTAC: Što si rekla vještice? Nije moj sin? *(Ustaje) Čiji je onda sin?!*

MAJKA: Ma tvoj je samo...mi... se zaletjelo.

OTAC: Takve stvari se ne mogu zaletjeti. Tako znači ja tugujem, plačem i umirem od boli i tuge, a nije moj sin. Ja ga volim ko svoje dijete, a žena me vara. Nije moj!? Čiji je onda!!!

SVEĆENIK: Daj prestani se derati. Naravno da je tvoj.

OTAC: Ti se ne miješaj! Jasno!

SVEĆENIK: Pa nemre to tak. Nemrete nasrtati na ženu ko vuk.

OTAC: Čije je to dijete onda bilo!? Čije!? Odgovori mi ili ću te ubiti tu u mjestu.

SUSJEDA MARIČKA: Koga bi ti ubil prokleti divljak? Ona je moja prijateljica i ne buš ju tukel.

(Otac izgubi živce i pljusne SUSJEDU MARIČKU. Strovali se na pod. Svećenik nasrne na Oca, ali Otac i njega zbacila sa sebe na pod. Okrene se prema Majci želeći je zadaviti)

OTAC: Lagala si me cijelo vrijeme. *(Stišće njezin vrat)* Naselila si se kao lisica među kokoši u ovu časnu kuću. Ubila si moje dijete, ubila si mojeg sina.

(Svećenik pokušava odmaknuti Oca od Majke, ali bez uspjeha. Susjeda Marička viče da će Majku udaviti.)

OTAC: Trovala si ga! Trovala si ga drogama tvoje drage Maričke. Šopala si ga tabletama!! Željela si istinu odnijeti u grob. Misliš da ne znam da si kurva i da je moj sin kopile tebe i popa! *(Jednom rukom posegne u džep i izvadi komad papira)*

OTAC: Tu sve piše! Tu sve piše! *(I gura papir u Majčina usta)*

(Najedanput Otac popusti stisak, okrene se i svećeniku zada lijevi kroše. Majka se srušila na pod i kašlje, pipajući rukama po podu, tražeći komad papira. Podiže ga i čita.)

MAJKA: *(Histerički se zadere)* To nije istina. Ti si ga sam napisao! Ti si ga sam napisao!

OTAC: *(Primi je za kosu i odvuče do Svećenika i Susjede Maričke).* Sve ste to isplanirali?

Ostali likovi su šutjeli.

smjestili. Brstili ste moje grmove i krali od mene. Ti i tvoji prijatelji, seoski župnik i ova kurva. *(Obraća se Marićki)* Što i tvoj sin je svećenikovo kopile!?! *(Nasmije se)*

OTAC: Mislili ste da neću saznati za vašu laž, ali saznao sam, jer je jedan dobar anđeo ostavio to pismo pod krevetom na kojem je i preminuo. Mrtvi govore. Mrtvi su i rekli da ste ga ubili. Jedinog sina kojeg voljah, ubiše mi! Jesam li u pravu? Ha!?! Jesam li? *(Zagleda se u ženu)* Gledaj me u oči dok razgovaraš sa mnom! *(Zgrabi je za donju čeljust).*

OTAC: Htjeli ste ubiti nevino nejače. Što ste vi!? Kakvo vražje sjeme? A ti ženice draga. Joj! Ima da te objesim za drvo i bacim vukovima, jer nisi zavrijedila živjeti na ovom svijetu.

(Nato ustane svećenik i zgrabi Oca. Borili su se i nagurali. Digne se i Susjeda Marićka i nožem iz torbice nasrne na Oca, mrmljajući nešto.)

SUSJEDA MARIĆKA: Zaklat ću te prokleta životinjo!

(Digne se i Majka također s namjerom da ubije svoga supruga. Susjeda Marićka je bola Oca, svećenik ga je davio, a Majka proklinjala.)

MAJKA: Prokleti crve. Umri! Umri!

(Iz džepa u svoj toj graji Otac izvuče ručnu bombu i isuče osigurač. Pusti osigurač i pozornica utone u mrak. Začuju se samo glasni krici i vrisak. Nato snop svijetla u obliku sjaja mjesečine, osvjetli SIN-a. Sin zaziva oca i kroči po mraku.)

SIN: Oče, oče. Dođi. Ne boj se oče.

(Iz mraka se izvlači otac i u strahu gleda prema sinu)

SIN: Oče! Zagrljaj me! Pođi sa mnom. Bit će nam opet lijepo!

OTAC: *(Neodlučno)* Oprosti mi, ali ja nisam tvoj otac.

SIN: Ti si jedini koji me volio svo ovo vrijeme. Hvala ti na tom, a sad pođi sa mnom. Ti si moj jedini otac.

(Sin rastvara ruke da bi zagrljao oca. Otac mu poleti u zagrljaj.)

OTAC: Sine moj oprosti mi...

(To su tihe riječi koje se čuju u trenutku kada se svijetlo polako gasi.)

Spuštaju se zastori.

STIGAO JE TELEGRAM!

[Objavljeno na web časopisu Eckermann 2017.
godine]

NAPOMENE:

Pozornica je opremljena u duhu devetnaestog stoljeća, što podrazumijeva prigodne kostime u tom duhu, interijer i uštogljene običaje. Pozornica nalikuje na veliku sobu za zabavu i druženja. Na pozornici se nalaze sljedeće stvari: veliki stol pun obilja, jedanaest stolica, povećá ukrašena Božićna jelka, svijećnjaci na stolu i po pozornici, klavir i u jednom kutku sobe telegraf koji odudara od ostalog interijera. Scena na pozornici je uvijek ista i nepromjenjiva (fiksna). Naglasak se stavlja na igru svjetla i sjene.

LIKOVİ:

OBITELJ MOOR:

FRANZ: Sredovječni ugledan gradski sudac strogog, grobljanskog izgleda lica, ali dobre i mekane nutrine. Proćelav, nosi monokl, omanju bradu s brkovima. Brkovi su tretirani posebnom masti i uvijek se sjaje.

JOSEFIN: Franzova supruga, nalickana gospođa vrlo ljupkog izgleda i preusiljenog ponašanja. Nosi poveću napudranu periku i crvenu haljinu u stilu 19. stoljeća.

KARL: Stariji sin Franza i Josefin, mladi i buntovni gospodin, koji se ne slaže s tadašnjim svjetonazorima i zakonima. Svako malo troši očevu strpljivost i živce.

ADAM: Drugi sin Franza i Josefin, voljeni sin, koji ispunjava svako očekivanje svojih roditelja i gorak neprijatelj vlastitog brata.

SUSAN: Najmlađa kći Franza i Josefin, mala ljupka djevojčica, koju roditelji i mlađi brat Adam obožavaju.

OBITELJ GARLOW:

FELIKS: Srednjovječni muškarac, upravitelj banke, dobar Franzov prijatelj i dobar otac. Franza poznaje još od najranijih dana svoga života. Nosi samo kratke i tanke brčiće i ima zalizanu kosu.

FANNY: Feliksova supruga, vrlo ljepušasta i nalickana gospođa s malo izvrnutim sklonostima.

SAMANTHA: Starija kći Feliksa i Fanny, vršnjakinja Franzovog i Josefininog sina Adama. Vrlo ljepušasta, bijele puti, plave kose i nalikuje na vilu u zelenoj haljini. Gaji osjećaje prema Adamu.

ALEKSANDAR: Mlađi sin Fanny i Feliksa, vršnjak Najmlađe kćeri Franza i Josefin Susan.

SLUŠKINJA 1: Sluškinja obitelji Garlow i majka Sluškinje 2.

SLUŠKINJA 2: Sluškinja obitelji Garlow u šestom mjesecu trudnoće.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Suprug Sluškinje 2.

Isprva se na pozornici nalaze samo sluškinje koje pripremaju stol i Feliks koji je vrlo nervozan i nestrpljiv. Feliks se kreće gore dolje po pozornici. Čovjek za telegrafom sjedi glave spuštene na sam telegraf kao da spava.

FELIKS: *(Samome sebi hodajući gore-dolje po pozornici)* Još nisu stigli. *(Trlja dlanove)* Valjda nisu zaboravili da sam danas pripremio slavlje? Toliko sam se trudio; valjda neće zaboraviti doći. Znam da imaju mnogo rodbine i svi od njih žele da s njima proslave takav veliki blagdan Božić, ali Franza sam lijepo zamolio da ove godine svrati k nama i da tu proslavimo. *(Pogleda na sat)* Kvrugu! Već je osam, a njih još nema. Sve mislim da su zaboravili na moj poziv.

Ulazi Fanny i dobro raspoložena zagrlj muža i poljubi ga u usta.

FELIKS: Što je sad to bilo?

FANNY: Poljubac valjda.

FELISK: No znam da je bio poljubac, ali čime sam zaslužio tvoju pažnju i cjelove.

FANNY: *(još uvijek u Feliskovom naručju)* Učinio si veliku stvar. Napravio si božićno slavlje i pozvao naše najbolje prijatelje. Volim razgovarati sa Josefin. Ona je tako suptilna i blaga i tako se lijepo smije. Nije kao ostale gospođe. One su krute i jalove, a Josefin je puna života, baš kao i njezin Franz.

FELIKS: *(Pušta Fanny iz naručja)* Franz i ja smo prijatelji do djetinjstva, baš kao i ti i tvoja Josefin. Već se dugo vremena nismo vidjeli, mislim da tome ima oko pet godina, baš od trenutka kada se odselio u drugi grad zbog službe. Da i tako ga jedan dan ugledam na ulici. Mislio sam da mi se priviđa, ali ipak je to bio on, dragi Franz. Bio je iznenađen koliko i ja i pohitao mi je u susret. Zamisli samo došao je u grad potražiti starog prijatelja, mene. I tada sam ga pozvao da proslavi s nama ovaj Božić.

Fanny opet poljubi Feliksa u usta i veselim kretnjama se razmaše po sobi

FANNY: Tako sam sretna zbog tebe i zbog ovog blagdana. Božić je tako divan i pun ljubavi. Pijana sam od ljubavi. Zamisli samo kako jedan takav blagdan može promijeniti čovjeka u njegovoj nutrini. Do sada smo slavili sami, ali odsad ćemo slaviti s ljudima koje volimo.

FELIKS: Zar dosad nismo slavili s ljudima koje volimo?

FANNY: *(Nasmije se)* Jesmo i to s jako divnim ljudima, ali priznaj da je blagdan još ljepši kada svu radost možeš podijeliti i s ljudima koje dugo nisi vidio.

Felisk sjedne za stol i pripali lulu. Pridruži mu se i Fanny.

FELIKS: Imaš pravo. Priznajem ti, danas si nekako posebna. Sva si prpošna i puna snage. Nisam te vidio još takvu. Odakle ti sva ta snaga. Bilo bi bolje da štediš snagu, jer noćas ćemo samo plesati i zabavljati se, a moj Franz je jako dobar plesač, toliko da znaš.

FANNY: Vraže jedan. Svoju snagu sam štedila čitavu godinu i čuvala je za ovaj dan, jer sam negdje duboko u sebi znala da će ovaj Božić biti posebniji.

Služavke su otišle u kuhinju po neke stvari i Felisk i Fanny ostaju sami.

FANNY: Koliko Franz i Josefin sada imaju djece?

FELIKS: (*Otpuhuje dim*) Mislim troje. Posljednja je bila mala kćerka, divno djetesce. Mislim da je vršnjakinja našeg Aleksandra. Trebaš je samo vidjeti kako je slatka. Lice joj izgleda kao lice porculanske lutke, a obrazi joj se crvene kao dvije jabučice. Jako je lijepa.

FANNY: Sigurno na mamu Josefin.

FELIKS: A na koga drugoga može baštiniti ljepotu, nego na mamu, nježan i ljepši spol.

FANNY: Pa i Josefinini sinovi su isto tako lijepi.

FELIKS: Da i oni su lijepi na mamu, ali čvrsti i odlučni na Franz a, na tatu.

FANNY: Očito to tako mora biti. Djeca su lijepa na mame, a pametna na tate. Slažeš se?

FELIKS: Naravno ljubavi, slažem se.

FELIKS: No gdje su sada naša djeca, naši divni golubovi?

FANNY: Sigurno su tu negdje. Pripremaju se znaš; i njima je ovaj dan poseban. Ako ništa drugo, dobit će barem darove. I to je velik i plemenit cilj kako god da se uzme. Pa Božić prije svega znači i darivanje.

FELIKS: Istina. Samo me malo muči da Franz ne zaboravi doći k nama.

FANNY: Ma neće sigurno zaboraviti. Pa rekao si i sam da je on došao u grad poradi tebe, zar ne, da vidi starog prijatelja?

FELIKS: Ma ne bojim se ja zbog toga. Znam da će Franz doći (on je čovjek od riječi), ali hoće li doći na vrijeme. Znaš da ima jako puno rodbine ovdje u gradu i da će se vjerojatno zadržati pomalo kod svih. Bojim se samo da ne dođe pijan k nama. Ne poznaješ ti Franz kad se napije. On postane sasvim drugi čovjek kad malo popije.

FELIKS: Nikada ti nisam pričao kako je bilo kad smo bili u vojsci. Jedne večeri smo se malo zabavljali s djevojkama. Imali smo slobodan vikend. Popili smo jako puno uglavnom i Franz a je obuzelo neko ludilo, neko neobjašnjivo ludilo. Nije mogao vladati samim sobom, nije uopće znao tko sam i što sam. Uvjeravao sam ga da sam to ja Feliks, njegov prijatelj, ali on je trabunjao nešto o neprijateljima i neprijateljskoj vojsci i nasrnu na jednu djevojku nožem. Jedva sam je obranio. Hrvao sam se s njim barem deset minuta. On je jak Fanny, jak kao vol. Baca me po podu i gotovo mene probo nožem. A sljedećeg jutra kad sam mu to spomenuo, ničeg se nije sjećao ili se nije htio sjetiti.

FANNY: Znači da Franz ne podnosi baš piće.

FELIKS: Očito da ne. I zato se bojim ako će kasniti. *(Pogleda na sat)* Veće je pola devet, a dogovorili smo se da dođe nešto prije osam sati. Znaš Fanny bojim se da se takav pripit ne osramoti pred obitelji. Nemaš ti pojma kakva je to sramota kad se tako vladaš pred očima vlastite djece koja u tebe imaju povjerenja i prije svega poštovanja.

FANNY: Ma ne brini ništa. Sigurno će sam sebi dati reda. Valjda čovjek zna kad mu je dosta. Valjda zna da je slab na piće pa neće tako puno nalijevati u grlo. Koliko ja poznajem Franza rekla bih da je osoba od samokontrole i autoriteta. Vjerujem da može tim autoritetom ukrotiti i zvijer koja se oslobodi svaki puta kad se napije. Vidiš da nije izgubio službu gradskog suca i da nitko nema nikakve loše kritike na njega. To znači da se vlada vrlo uzorito i svoju službu obavlja isto tako uzorito i savjesno.

FELIKS: Očito si u pravu. Možda previše brinem. Možda sam samo sve to inscenirao, ali opreza nikada dosta.

(Ulaze Samantha i Aleksandar u sobu, prepirući se)

ALEKSANDAR: Mama! Sestra mi ne da da stavim crvenu leptir mašnu. Kaže da je to nepristojno i da s tim izgledam kao malo dijete!

SAMANTHA: Nije istina mama. Pogledaj da je uzeo moju crvenu vrpču za kosu i želi je nositi oko vrata.

ALEKSANDAR: Mama! Reci joj nešto!

Feliks je bio iznenađen i osupnut kada je ugledao kćer u svečanoj haljini. Priđe joj, primi je za ruke, raširi ruke i gleda je.

FELIKS: Samantha, lijepa si kao majka. Ova haljina ti baš lijepo pristaje

SAMANTHA: Hvala tata. Drago mi je da ti se sviđa.

FELIKS: Tvoja mama ima pravo. Djeca su lijepa na njihove majke, a pametna na tate. Svu svoju ljepotu si baštinila od mame. *(Poljubi je u obraz, a Samantha ga zagrlji)*

U to vrijeme Fanny veže leptir mašnu Aleksandru koji još uvijek prigovara i želi onu crvenu mašnu. Dok Feliks grli kćer, na pozornici se ugase svijetla i zazvoni školsko zvono. Svjetlost se koncentrira na čovjeka do telegrafa. Čovjek do telegrafa se trgne i počinje bržebolje zapisivati poruku. Nakon što je zapiše poruku, zaviče.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Stigao je telegram! Stigao je telegram!

Svijetlo se vraća u normalu i Čovjek za telegrafom se približi ostatku obitelji i počinje naglas čitati. Obitelj se okupi oko njega. Uto se pridruže Služavka 1 i Služavka 2.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Piše sljedeće. Kočijaš obitelji Garlow(Stop)Danas je oputovao na zimovanje na vrh Alpa(Stop) Nakon što se pijan kolima prevrnuo na glavnome trgu(Stop)

Svi su se čudili tom događaju. Nakon što je čovjek za telegrafom pročitao poruku, vratio se za telegraf u isti položaj u kojem je bio i prije.

FELIKS: No blago njemu. Na sam Božić je oputovao.

FANNY: Mora da smo ga dobro plaćali kada si može priuštiti takav odmor.

FELIKS: Da dobri smo mi ljudi. I sluge kod nas žive kao gospoda.

Nastane smijeh.

FELIKS: Sada moramo tražiti novog kočijaša.

FANNY: *(Obračajući se služavkama)* Slušajte drage moje. Danas je Božić i svi bi trebali slaviti taj divni blagdan. Kada nam stignu gosti, sjednite s nama za stol i blagujmo zajedno. Kad je bal onda neka bude bal za sve.

FELIKS: Jako dobra ideja Fanny! Svi ćemo se lijepo poveseliti. Je li tako djeco!?

Djeca počinju veselo klicati, a na ulaznim vratima se začuje zvono, drugačijeg zvuka od zvona telegrama (školskog zvona).

FANNY: *(Veselo)* To su oni!*(Feliksu)* Rekla sam ti da ne brineš da će doći. *(Služavkama)* Ajde idite otvoriti!*(Djeci)* Djeco! Jeste spremni za veliko slavlje.

SAMANTHA: Naravno da jesmo.

ALEKSANDAR: Jedva se čekam darova.

(Ulaze svi članovi obitelji Moore s velikim kutijama zamotanih darova i svi se međusobno izljubiše i rukovaše. Franz i Feliks se čvrsto drže jedna za drugoga i Feliks ispusti nekoliko suza. Služavke im uzmu kapute i bunde, a Fanny odnese zajedno sa svojom djecom darove pod bor. Gomila se uskomešala i svi posjedaju za stol.)

Za stolom...

(Franzovi sinovi su sjeli jedan do drugoga, a mlađi Franzov sin je sjeo točno do Samanthe koja ga je svako malo pogledavala. Franz i Josefín kao i Feliks i Fanny su sjedili izmješano(Franz sa Fanny, Feliks sa Josefín), a djeca Susan i Aleksandar zajedno pri jednom rubu stola. Služavke su ih poslužile hranom, a onda su i one sjele na jedan kraj stola i svi su u tišini blagovali. Nakon što su pojeli, razlijegao se žamor, a najglasniji su bili Franz i Feliks, koji su nazdravljali samima sebi i njihovom ponovnom susretu)

FELIKS: Molim vas malo pažnje! (*Zvoni vilicom po čaši*)(*Kada se svi primire*) Hvala! Želio bih nazdraviti ovom divnom danu i finoj trpezi koje su pripremile naše divne služavke.(*Podigne čašu njima u znak zahvalnosti i poštovanja. Služavka 2 se zacereka no služavka 1 je laktom tresne dajući joj na znanje da bude tiho*) Želio bih nazdraviti i svojoj divnoj ženi koja danas sva zrači nekim posebnim sjajem i djeluje na mene kao čarobnica. (*Ženi*) Sva si me začarala!

FANNY: (*Josefini*) Ja sam kriva što je tako dobre volje! (*Smijeh*)

FELIKS: I prije nego što popijemo rujno vino želim nazdraviti dragome bogu koji nas je sve na ovaj dan okupio i doveo mojeg davno izgubljenog prijatelja pod moj krov. Živjeli!!

Svi u jedna glas „Živjeli“

FRANZ: Dragi prijatelju vidim da i u vašoj kući cijenite glazbu. Baš malo gledam divni piano. Bilo bi šteta provesti ovaj sveti dan bez melodija. Evo moj Adam bi mogao odsvirati neku melodiju primjerenu ovom trenutku.

FELIKS: Da jako pametno dragi Franz. (*Digne se i zagrli Franza te ponovno sjedne na svoje mjesto*)

FELIKS: Bilo bi jako lijepo kada bi i moja Samantha također sjela za klavir i udahnula mu dušu. Dragi Franz da samo čuješ mojeg anđela kako svira.

FRANZ: A mogli bi vas dvoje svirati zajedno za jednim klavirom. Vidio sam mnogo puta kako ljudi sviraju duo. Mnogo je bolje dvadeset prstiju nego samo deset.

Samantha i Adam se nasmiješe jedan drugome i krenu prema klaviru.

ADAM: Tati!?! Koju melodiju da sviramo? Može li neki valcer!?

FRANZ: (*Upravi pogleda na svog prijatelja Feliksa*)

FELIKS: Bravo Adame, bravo sine! Zasvirajmo neki valcer i zaplešimo malo.

Mrzovolja Karl je samo sjedio i pratio mnoštvo

KARL: Samo se vi zabavljajte šovinističke svinje. Uništiti ćete svu ekonomiju sa svojim kršćanskim glupostima. Sramite se ovoga dana.

FRANZ: (*Srdito*) Tebe nitko ništa nije pitao! Doveo sam te ovdje da upoznaš mojeg velikog prijatelja, a ti i ovdje glumiš pravednika. Dosta mi je svih tvojih prenemaganja.

FANNY: (*Grleći Franza*) Nemoj tako dragi prijatelju, Božić je. Danas bi trebali svi biti u miru i ljubavi. Zasvirajmo i zaplešimo rađe.

Adam i Samantha sviraju Chopenov romantični Valcer broj 14 u E-molu.

FANNY: Karl hoćeš li molim te sa mnom zaplesati?

KARL: Ja sam samo tu tijelom radi pristojnosti, ali ne i duhom. Ja ne padam na šarm olinjale dame i ne želim sudjelovati ni u kakvim igricama napirlitane dame. Ja nisam tatin sin kao Adam.

FRANZ: Pobogu Karl. Ispričaj se gospođi! Takvom ponašanju te nisam učio. Hajde ispričaj se!

KARL: Hoću dok se ti meni ispričaš za sva zla koja si mi nanio kada si me donio na ovaj svijet.

FRANZ: *(Ustaje od stola)* Prestani glumiti nevinašce izdajniče i sramoto ove obitelji.

KARL: Ako sam sramota, onda bi ti trebalo biti ispod časti razgovarati sa mnom i zato me rađe dragi tata pusti na miru.

FRANZ: *(obračujući se svojem prijatelju FELIKSU)* Vidiš li Felikse ona je umet moje duše!

FELIKS: Ma pustimo sada to! Zaplešimo! Božić je smao jednom na godinu. Hajde.

Svi osim buntovnog Karla su zaplesali valcer i veselili se. Adam i Samantha su se međusobno pipkali i doticali od veselja i radosti i svirali Chopena. Aleksandar i Susan su također nespretno plesali. Karl je mrzovoljno sjedio, ispijao čašu vina i izgarao do bijesa. I služavke su jedna s drugom isto plesale. Čovjek za telegramom je samo podigao glavu, ali je ubrzo spusti i vrati se u prvobitni položaj. Ples se nastavio, mijenjajući plesne partnere. Kad je melodija prestala, svi posjedaju za stol. Sada Fanny sjedne do Josefin, a Feliks do Franza.

FELIKS: Dragi moji ovo je bilo fantastično. Franz!? Nisam znao da ti je žena tako dobra plesačica.

FRANZ: E dragi moj Feliks, zato sma je i oženio. Da sam ti rekao da je dobra plesačica, onda bi mi je možda i oteo.

Pozornicu ispuni smijeh. Mladi par Adam i Samantha sjede i dalje za klavirom, dok se Karl pun gađenja diže i odlazi van.

FRANZ: Karl!? Gdje ideš? Karl!

KARL: *(Odlazeći)* Idem uhvatiti malo zraka, ovdje previše smrdi. *(Intenzivno naglasi posljednju riječ)*

FRANZ: Karl! Vrati se tako ti boga!

FELIKS: Ma pusti ga prijatelju, proći će ga to. Smirit će se on kad-tad.

FRANZ: Lako je tebi reći dragi moj Feliks kad imaš tako dobru djecu. Tvoja djeca u anđeli prema moje Karlu. Vidi Samanthu kako je lijepa i dobra kao anđeo, a vidi tek Aleksandra. Dobar je ako kruh.

JOSEFIN: Da prijatelju naš Karl je umet naših duša od samog rođenja. *(Pogledavajući čas Fanny, čas Feliksa)* Nemate pojma kakve smo sve neprilike imali s njim. Mali je jednostavno izrod i sramota ove obitelji, ali ipak ga trpimo.

FANNY: To znači da ga volite. Vjerujte mi prepoznat će već jednom vašu ljubav. Samo mu treba vremena i vidjet ćete. Još će vas poštovati.

FRANZ: Ništa od njega nikada neće biti, ništa. On je Karl, buntovnik, vizionar, prorok novog doba. Nema takvima mjesta među anđelima. *(Sinu Adamu)* Hajde reci Adame što je tebi napravio kad ste bili mala djeca.

ADAM: NE znam je li to baš primjereno sada oče.

FRANZ: U redu je sinko, slobodno ispričaj da ljudi čuju s kakvom se noćnom morom mi borimo.

(Dok je Adam pričao, služavke su neprestance jele i trpale hranu u usta)

ADAM: Karl je inače stariji od mene četiri godine. Jednom kad smo bili djeca, čuvala nas je jedna guvernanta. Bilo je vrijeme za spavanje. Guvernanta je prvo uspavala Karla, a onda je došla mene uspavati i ušuškati. No čim je zatvorila vrata, uđe Karl. Ja sam još bio premalen da bih mogao razumjeti Karlove namjere. Karl me stavio u kolica i krenuo sa mnom u dvorište. Ja sam samo šutio, jer nisam slutio koje su mu namjere. I Karl me odgurao kolicima na cestu i ostavio tamo. Sva sreća da je guvernanta čula moj plač. da se nisam onako luđački derao, pregazila bi em već neka zaprega.

FRANZ: Eto. Sad vidite s kakvim sinom razmetnim imamo posla. Kažem ti ja dragi prijatelju da je on umet naših duša, ali što se može. Zašto bi nam život bio lagan, kada može biti težak.

FRANZ: No pustimo sada to. Rađe nazdravimo našem prijateljstvu.

Svi u isti glas: „Živjeli“

ALEKSANDAR: Oprostite tata, možemo od stola. Rado bismo pogledali darove.

FANNY: Naravno mili moji možete od stola i veselite se raspakiravajući darove.

Aleksandar i Susan krenu veselo raspakiravati darove, a svi ostali ih gledaše nježnim pogledima. Svjetlo pozornice se gasi i snop svjetla se usredotočuje na Samanthu i Adama koji sjede do klavira.

ADAM: Samantha. Imaš lijepe oči, baš kao anđeo, kao što je moj otac rekao.

SAMANTHA: I ti imaš lijepe oči i smiješak. Volim te gledati kada se smiješ. Volim te promatrati kada si nervozan kao malo prije.

ADAM: Oprosti, ali bilo mi je i neugodno ocrniti svojeg brata, ali ipak sve je to samo istinama što sam ispričao. Ja volim svojeg brata Karla iako je čudan i drugačiji od sviju nas.

Ne mogu se zamisliti da ga mrzim na bilo koji način. On je moj brat i to je jednostavno tako. Ne mogu ga mrziti. Našim venama teče ista krv i to nas veže, iako smo drugačiji. I da me ubi kao Kain Abela, ne bih mu zamjerio.

SAMANTHA: *(Dotakne mu ruku)* Drag si ti znaš. Još otkako si ušao u kuću, vidjela sam u tvojim očima iskru, neku posebnu iskru poslije koje mi je sve bilo jasno.

ADAM: A što to ? Što ti je bilo jasno?

SAMANTHA: Pa to. Zaljubila sam se.

ADAM: U koga? Možda u mene?

SAMANTHA: *(Nježno se nasmije i prisloni čelo na Adamovo, poljubi ga i odvoji se od Adama)* Naravno ludice u tebe, a što si ti mislio? U koga drugog bi se mogla zaljubiti.

ADAM: Mislio sam možda u Karla.

SAMANTHA: Ne budi smiješan. Ja ne razumijem Karla ni njegovu filozofiju, ali tebe sam odmah skužila.

ADAM: Da, a što to znaš o meni, a da ja ne znam?

SAMANTHA: *(Priđe mu bliže i nasloni glavu na njegovo rame)* Znam da si i ti zaljubljen u mene, isto kao i ja u tebe. da nisi zaljubljen, onda ne bi svirao Chopena. Chopen je romantičar i velik pijanist, a klavir je glazbeni instrument kojim se izjavljuje ljubav.

ADAM: Zgodno si to sročila, a govoriš i istinu. To je bila ljubav na prvi pogled. I ja sam u tvojim očima ugledao one iste iskre kao ti u mojim očima. Znao sam da će se nešto dogoditi , ali sam se bojao reći bilo što da ne pokvarim taj dražesan trenutak.

SAMANTHA: Voliš li djecu?

ADAM: Naravno da ih volim.

SAMANTHA: Bi li više volio sina ili kćerku?

ADAM: Počela si me testirati s tri pitanjima, ali eto ti odgovora. Volio bih imati i jedno i drugo, a volio bih ti i sad nešto odsvirati u znak prve ljubavi i to ljubavi na prvi pogled.

SAMANTHA: Ja sam ti prva ljubav?

ADAM: Jesi. U cijelom svojem životu, nisam imao prilike pokloniti svoje srce nekoj dragoj djevojci kao što si ti.

Adam započne svirati Beethovenovu „Za Elizu“. Samantah nasloni glavu na njegovo rame poljubi ga u obraz te utone u melodiju. No ubrzo nakon par prvih udaraca u klavir, zazvoni školsko zvono, Čovjek za telegrafom dignu glavu i cijela pozornica ponovno bude

na središte pozornice i čita.

ČOVJEK ZA TELEGRAMOM: Dvoje mladih ljubavnika(stop) otputovali su na topli jug (stop) nakon što su se utopili u zaleđenom jezeru(stop) zbog nesretne ljubavi (stop).

Čovjek za telegramom se vraća u svoju prvobitnu poziciju. Ulazi Karl zamaskiran u sablast u fratarskom odijelu i vozi na kolicima vodoravno postavljen lijes. Mladi ljubavnici Adam i Samantha krenu u susret svojim roditeljima i opraštaju se od njih, grleći njih i svojeg brata i sestru.

FANNY: Draga moja kćeri. Drago mi je što si našla ljubav svoga života. Želim ti svu sreću i svo dobro. *(Grleći Adama)* Imate moj blagoslov mili moji.

FRANZ: Pođite daleko i zasidrite svoju ljubav i neka vam je sa srećom.

(Josefin plače od sreće i pritišće k sebi Susan i malog Aleksandra)

FELIKS: *(Grleći Josefin)* No,no. Nemoj plakati. Moja kći će se brinuti za tvoga sina. Sve će biti u redu. Vidjet ćeš. Sada smo obitelj i imao veći razlog za slavlje.

JOSEFIN: *(Obrća se Adamu i Samantha)* Jeste li spremili prtljagu? Imate li sve što vam treba?

ADAM: *(Grli mamu)* Joj mama. Nemoj se brinuti. Čim stignemo na jug, pisat ću ti. Ne brini ništa. Moja Samantha će se lijepo o meni brinuti.

KARL (u ulozi sablasti): *(Dovozeći lijes.)* Vaša prtljaga je spremna.

Samantha i Adam ulaze u lijes. Prvi ulazi Adam, a na njega liježe Samantha. Karl zatvara lijes dvoje ljubavnika okrenuti jedna prema drugome licem u lice. Odvozi ih s pozornice. Svi prisutni sjedaju za stol, a služavke odlaze u kuhinju.

FELIKS: Dragi Franz. Naša djeca su odrasla. Od danas smo obitelj i imamo još jedan razlog za slavlje.

FRANZ: Tako je! Danas postajemo obitelj. Dva velika prezimena Moor i Garlov će se ujediniti. Danas možemo postati ponosni na našu djecu za koju smo skidali zvijezde s nebesa i vadili biserje iz najvećih morskih dubina.

FANNY: *(Glasno obraćajući se služavki)* Donesite bocu najboljeg šampanjca. Želim proslaviti sreću koju mi je Božić donio. Nazdravimo budućnosti naše djece!

Svi prisutni za stolom dižu čaše i nazdravljaju za sreću dvoje ljubavnika. Pozornica se zamračí, a snop svijetla se fokusira na Aleksandra i Susan i prati ih do Božićnog drvca. Tamo sjedaju i Aleksandar iz džepa vadi revolver.

ALEKSANDAR: Gledaj što sam našao u ladici tatine radne sobe.

SUSAN: Što je to?

ALEKSANDAR: Revolver. To je tata donio iz vojske kući. Zar nije lijep? Mogli bismo se igrati kauboja.

SUSAN: Ja ne želim biti kauboj.

ALEKSANDAR: Ne. Ne moraš. Ti budi princeza koju su ukrali Indijanci, a ja ću biti kauboj i spašavati ću te. Putovati ću divljim zapadom i jahati konja i boriti se s Indijancima.

SUSAN: Može onda tako. Bit će zabavno. A kako radi taj revolver?

ALEKSANDAR: Vidiš. *(Otvori revolver)* Tu unutra u ovom bubnju su meci i kada pritisnem ovdje *(pokaže na okidač)* onda se dogodi eksplozija i metak izleti kroz cijev.

Ponovno se oglasi školsko zvono i čovjek za telegramom podigne glavu i zapisuje poruku. Svijetlo osvjetli cijelu pozornicu i čovjek za telegramom viče: „ Stigao je telegram!“ te stane na sredinu pozornice i počinje čitati. Svi se usredotočiše na čitanje.

ČOVJEK ZA TELEGRAMOM: U Božićnoj noći (stop) dvoje malodobne djece, otputovalo je na vječita igrališta (stop) gdje vlada vječita igra i radost (stop) nakon što su poginuli od pucnja revolvea.(stop)

Na scenu stupi ponovno Karl u ulozi sablasti i doveze lijes, a čovjek za telegramom se po pročitanoj vijesti vrati u svoj prvotni položaj.

KARL(u ulozi sablasti) : Kovčezi su spremni.

Fanny i Feliks grle svojeg sina Aleksandra, dok istovremeno Franz i Josefín grle i ljube svoju djevojčicu Susan.

FANNY: O Aleksandre veliki, uspio si! Ostvario si svoj san. Bog je dobar, Bog ti se smilovao i pozvao k sebi na vječita igrališta.

FELIKS: Da tamo će biti radosti i igre i veselja i druge djece. Anđeli će se s vama tamo igrati i veseliti. Bravo! S pravom nosiš ime Aleksandar.

ALEKSANDAR: Hvala tata. Reci mi molim te stoji li mi lijepo leptir mašna.

FANNY: Lijepo ti stoji mali moj. Dođi da ta mama poljubi.

I Fanny se spušta k djetetu i ljubi ga u obraz majčinskom brižnošću. Isto radi i Josefín. Franz i Feliks jedan drugome čestitaju i izgrle se prijateljski.

FRANZ: Prijatelju slavljú nikada kraja. Kod tebe je uvijek veselo. Samo se slavi i pleše i pjeva i raduje.

FELIKS: Da Franz. Naša djeca su otišla u svijet i osamostalila se. Bili smo dobri roditelji. Odgojili smo prave i poštene mlade ljude.

FRANZ: Da samo što ja imam još jednog disidenta i fakina koji me ne prestaje mučiti.

FELIKS: Ma zaboravi na njega.

FRANZ: Dobro kažeš, dobro. Veselimo se rađe zbog naših anđelčića.

Dok su se oprostili, roditelji pomažu ući u lijes svojoj djeci i Karl u obličju sablasti ih odvozi s pozornice. Svi sjedaju na svoja mjesta i Služavka 1 donosi bocu šampanjca. Feliks otvara bocu šampanjca i opet slave i drže zdravice.

FRANZ: Za našu djecu i njihov uspjeh i vrline za koje smo se borili u njihovo ime. Pijmo u to ime.

FELIKS: Tako je! Danas slavimo trostruki Božić.

Svi nazdravljaju zajedno sa služavkom 1 i zapjevaju pjesmu „Nikom nije lepše nek je nam, samo da je tako svaki dan“. Svijetlo pozornice se ponovno gasi i snop svijetla se koncentrira na Fanny i Josefín.

FANNY: *(Sjevši do Josefín)* Sjećaš se kada smo se jedanput iskrale iz internata?

JOSEFIN: Da. Imale smo točno petnaest godina.

FANNY: Jesmo. I bio je to prvi puta da smo izbivale izvan zidina internata. Kako smo bile sretno i uzbuđene.

JOSEFIN: Bile smo mlade i željne pustolovina.

FANNY: Bile smo zaljubljene u zvijezde i sunce i svaki zid nam je bio prepreka. Bile smo divlje i neukrotive.

JOSEFIN: Svaki zid internata je gušio našu slobodu. Oduvijek sam htjela živjeti slobodno bez da me itko ugnjetava, bez da mi itko govori što i kako da činim. Moj Franz mi nikada nije zapovijedao. Više sam ja zapovijedala njemu. Moj Franz se čini kao gospodar, ali prava gospodarica kuće sam ja.

FANNY: Žena je glavna.

JOSEFIN: Da žena je ognjište kuće, a muškarac je samo žeravica koja svako malo ugasne.

FANNY: Ja sam bila velika potpora mojem Feliksu kad mu je bilo teško na poslu. Katkad bi došao kući sav izmožden i prebijen od posla. Znao bi leći do mene, skloniti glavu u moje naručje baš kao dijete i izjadati se.

JOSEFIN: Sve što je Franz proživljavao i ja sam proživljavala. Svako suđenje, slučaj i parnica u kojima se dvoumio, sve sam to ja oćutila na svojoj koži i mesu. Ja sam ga savjetovala kako da presudi, kako da izađe izvan zidina svoga razuma i sluša svoje srce.

FANNY: Mi smo to naućile. Mi smo srušile sve zidove sputavanja; mi smo slobodne.

JOSEFIN: Muškarac je jak koliko i njegova žena.

FANNY: Sjećaš se kad smo prvi puta upoznale na balu tvoga Franza i mojeg Feliksa.

JOSEFIN: Da. Ja sam se skoro zatelebala u tvoga Feliksa, ali na vrijeme si me prosvijetlila. On nije bio za mene. On je za tebe, baš odgovarate jedno drugome, kao ključ i brava.

FANNY: Da i ja sam skoro pogriješila. Zagledala sam Franza. Tko zna kako bi bilo da me oženio? On je dosta krut i strog. Ne bih znala izaći na kraj s njim. Brak bi nam propao još prve godine.

JOSEFIN: Tebi treba netko poput Feliksa. On je nježna duša kojoj treba mamica.

FANNY: *(Smijeh)* Da ja sam mnogo puta bila njegova mamica kada je došao mrzovoljan kući. Da znaš samo kako se jadao kao malo dijete. Trebala si to vidjeti. Kad bih mu prešla rukom preko čela, zadrhtao bi i osmijeh bi odmah zablistao na njegovu licu baš kao na malom djetetu.

JOSEFIN: Nemoj zaboraviti da smo mi žene.

FANNY: I to jake žene. Pobjegle smo iz internata, srušile smo jedan zid, a srušiti ćemo svaki zid koji nas sputava.

JOSEFIN: Sjeti se što se dogodilo kad smo pobjegle iz internata.

FANNY: Naš prvi poljubac.

JOSEFIN: Da. Poljubile smo se prvi puta ispod tužne vrbe. Bila je noć i mjesec je sjao i izgarao. Još sad mi usne gore od tog poljupca.

FANNY: Pokušat ću ih ugasiti.

(Poljubi Josefin u usta)

JOSEFIN: Ja sam bila sva vražja. Znaš kako sam te uhvatila.

(Uhvati je je za dojku. Fanny krikne, a onda se obje upuste u smijeh)

FANNY: Da nisam imala tebe tamo u internatu, poludjela bih.

JOSEFIN: Da i ja tako mislim. Mi smo jake žene.

Fanny vadi iz torbice malu vrećicu i sadržaj te vrećice podijeli s Josefin.

FANNY: Doktor od kojeg sam to kupila kaže da udara u glavu u minuti.

JOSEFIN: Što je to?

FANNY: Nije bitno, samo uzmi i uživaj. Opušta nerve.

Začuje se zvonjava školskog zvona i čovjek za telegrafom podigne glavu i bilježi tekst. Svijetlo osvijetli cijelu pozornicu i čovjek za telegramom sada istrči na sredinu pozornice i više poznatu frazu: „Stigao je telegram!“ Staje i čita.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Poziva se (stop) gospođu FannyMoor i gospođu Josefin Garlow(stop) na prisustvovanje feminističkom pokretu (stop) u Ameriku(stop) koje su se (stop) u noći Božića predozirale sirovim opijumom (stop).

Čovjek za telegrafom se vrati u prvotni položaj. Stižu Karl u ulozu sablasti dovodi je da lijes. Za njim ide Adam, obučen u isto odijelo kao i Karl i dovozi drugi lijes.

KARL (u ulozu sablasti): Vaši kovčezi su spremni.

Dignu se Franz i Feliks i pozdravljaju se sa svojim ženama. Dolazi i Služavka 1 i Služavka 2 te se klanjaju gospodarici i zažele joj svako dobro.

FELIKS:(Fanny) Draga moja. Hvala što si me pratila na ovome putu. Hvala što si se brinula za mene kao da sam dijete. Bilo nam je lijepo zajedno. Ti si jaka žena, treba da se boriš. Idi sad i želim ti svako dobro tamo gdje ideš.

FRANZ: (Josefina. Hvata je za ruke i ljubi joj dlanove) Bila si stup moje kuće, kamen temeljac. Izrodila si mi lijepu i pametnu djecu i onog derana. Opraštam ti, ne brini. Idi sad svojim putem. Trebaju te.

Žene liježu svaka u svoj kovčeg i Karl i Adam ih odvoze s pozornice. Služavka 1 i Služavka 2 se vraćaju u kuhinju, a muškarci dižu čaše i održavaju zdravicu u čast svojih žena. Već su se ponapili i njihove radnje i kretnje su sporije. Nato se svijetlo opet brzo gasi i zazvoni školsko zvono. Svijetlo opet osvijetli pozornicu. Čovjek za telegrafom podigne glavu i zapisuje. Zatim dotrči u središte pozornice i više : „Stigao je telegram!“ Nakon toga čita.

ČOVJEK ZA TELEGRAMOM: Služavka 1 i trudna Služavka 2 te čovjek za telegramom (stop) pozvani su na podugačak godišnji odmor (stop) nakon što su se u noći uoči Božića ugušili plinom (stop).

Ulaze tri osobe Karl, Adam i Jedna od žena s tri kovčega, obučena u istu odjeću.

KARL: Vaši koferi su spremni.

Franz i Feliks, već pijani samo mahnu rukama i dalje nataču čaše šampanjca. Sve tri osobe ulaze u kovčege i odvoze ih s pozornice.

FELIKS: Zavrijedile su dugačak godišnji odmor. Naradile su se cijelu godinu. Vrijedne su to cure.

Feliks i Franz se upuste u pričanje za stolom i čašicom šampanjca.

FELIKS: Franz dragi, koliko smo mi zajedno prošli. Koliko smo mi zajedno toga iskusili. Sadržajem naših života možemo zapuniti jedne prave debele korice. Što je Biblija spram naših tekstova?

FRANZ: Da. *(Srkne šampanjac)* Mi smo učinili puno toga, a nitko nas se ne sjeća. Tamo neki pijani grofovi spase neku sirotu i odmah im grade spomenike i crkve u njihovu čast, a nama?! Što su napravili nama?

FRANZ: Mi se tu brinemo za našu kopilad, poštujemo naše žene i ništa! Svi su nas ostavili. Ostali smo sami.

FELIKS: Ma vrag nek nose sve njih. Ne trebamo ih!

FRANZ: Tako je! Ne trebamo mi nikoga. Rintam ko konj po cijele dane dok svi u mojoj kući divane i igraju neke glupe igrice. Sluge se bolje zabavljaju nego ja. Kad dođem doma onda me dočeka moj najveći grijeh Karl!

FELIKS: Ma dobar je taj mali.

FRANZ: Ma vrag je dobar. Tko zna čiji je.

FELIKS: Kako to misliš čiji je?

FRANZ: On nije moj plod, on je vražje sjeme, koje je došlo s onoga svijeta samo da me muči. On je umet moje duše, sjekira koja kida moje živce. Zašto me Bog tako kažnjava?

FELIKS: Ma pusti sada njega. I on je otišao negdje k vragu. Pusti ga. Sami smo i iskoristimo to lijepo vrijeme samo za nas dvoje.

FRANZ: Imaš pravo. Nek vrag sve odnese.

FELIKS: Sjeti se kako nam je lijepo bilo dok smo bili u vojsci.

(Zavlada pijani smijeh)

FRANZ: Bili smo vojnici i pol. Bilo nam je deset puta ljepše nego sada.

FELIKS: Nismo imali žene koje bi kvocale i bile dosadne.

FRANZ: Tako je! Mi smo lovili žene kao lisice svoj plijen. Bili su to dani; bio je to raj, ali zajebali smo se.

FELIKS: Da. Htjeli smo pogledati kako je u paklu i eto nam ga sada.

FRANZ: *(Digne čašu)* Daj mi još natoči rađe.

FELIKS: Franz. Bilo je dosta. Previše smo pijani.

FRANZ: A što!? Ti si moja prokleta žena koja će mi reći da ne pijem?

FELIKS: Ma nije to prijatelju, ali kad previše popiješ, pretvoriš se u zvijer i onda te ni sam bog ne može ukrotiti. Bojim te se čovječe.

FRANZ: Oprosti. Neću onda više piti. Ne moraš se bojati. Ipak mi smo najbolji prijatelji na cijelom svijetu.
Zagrli ga pijanom gestom. Uto uđe mladi Karl.

KARL: O tateki. Napili ste se kao svinje. A gdje su svi?

FRANZ: Otišli su! I ti idi s njima vrag te odnio. Prokleta kopile.

(Feliks draga pijanim kretnjama Franza i umiruje ga)

KARL: Ja sam kopile? Ja? Vidim da imaš visoko mišljenje o svojem nasljedniku.

FRANZ: Nisi ti moj nasljednik i ništa nećeš naslijediti. Lišit ću te nasljedstva vražje kopile.

KARL: Da, da. To ste vi ljudi, jadni mali crvi koji se ponapiju i žive kao svinje.

FRANZ: Tko je svinja?! *(Ustaje)* Kako se usuđuješ govoriti tako o ocu!?

(Feliks ga smiruje)

FELIKS: Mirno Franz mirno.

FRANZ: Kako da budem miran kada me vlastito kopile naziva svinjom. Dao sam mu život i omogućio da živi bolje nego drugi; pružao sam mu sve pa i ono što drugi nisu imali, a on da me naziva svinjom! Pokazat ću ti ja prokleta kopile!

(Grabi nož sa stola i nasrće na Karla. Karl se brani, a Feliks pokušava odvojiti Franza od Karla.)

FELIKS: Franz! Franz! Ne budi lud! Ne treba ti to! Franz slušaj!

KARL: *(Pod naporom)* Ma pusti me jadni goluždravi starče! Skidaj se s mene!

U svom to metežu, oglasi se školsko zvono i telegraf počinje raditi. Svi zaustave svoje radnje. Feliks pozorno sluša.

FELIKS: *(Klikćući od veselja)* To je telegram za nas Franz, za nas!

FRANZ: *(Primi Feliksa za mišice i krikne)* Za nas!?

FELIKS: Da! I mi smo zaslužili odmor. Čekaj da sastavim poruku.

KARL: *(Začudeno)* Ti znaš čitati telegram.

FELIKS: Učili smo u vojsci.

KARL: Dobro i što onda kaže telegram?

FELIKS: Poštovana gospodo Franz i Feliks (stop) osvojili ste putovanje Edenom(stop) nakon što ste se u Božićnoj noći (stop) brutalno poklali noževima(stop) Čestitke(stop)

FRANZ: Došao je red i na nas. Ipak se isplatilo!

Grli Feliksa.

FELIKS: Rekao sam ti! Ispatiti će se kad tad.

Ulaze već sablasti, Čovjek za telegramom, Adam i jedna od žena (svejedno koji ženski lik tumači sablast)

ADAM: Vaši kovčezi su spremni gospodo!

Franz i Feliks se još jedanput izgrle i izljube i legnu u ljesove, ne osvrćući se na Karla koji nijemo stoji i gleda. Sablasti odvoze ljesove i telegraf. Karl potrči za njima i vuče za rukav posljednju sablast koja odvozi telegraf. Sablast samo ide, a Karl se strovaljuje na pod.

KARL: Čekajte! Ne! Ne idite! Zar više nema telegrama? Hajde barem još jedan! NE! Čekajte!

Sablasti odu, daske i plače. Svijetlo ugasne i snop svijetla se koncentrira na Karla.

KARL: *(Kroz suze)* Zašto mene nitko ne voli? Zašto...sam tako odbojan? Ja sam sam na svijetu i nemam nigdje nikoga i svi me preziru i mrze, kao da sam im nešto skrivio! Zašto me svi preziru i gledaju kao da sam ja kriv što ih sreća neće? Što hoće taj šugavi svijet od mene?*(Pridiže se)* Zar nisam zavrijedio barem jedan jednodnevni izlet u prostranstva Edena? Zar sam ja grijeh koji luta zemljom i povrijeđuje ljude? Što sam Bogu skrivio? *(Podižući glavu u strop)* Hajde! Barem jedan telegram mi daj!*(Histerično)* Hajde!

NA scenu dolazi Čovjek za telegrafom, ovaj puta obučen u baroknu odjeću s velikom napudranom perikom i gura omanju vitrinu s registratorima(vitrina je puna crvenih registratora sa samo jednim plavim). Karl naglo ustane i preplaši se. Svijetlo se koncentrira na tu dvojicu likova.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Ne, ne boj se! Neću ti ništa.

KARL: Što hoćeš?

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Čuo sam kako naričeš bijedni čovječe. Čuo sam kako ti je teško i zazivaš sva božanstva neba. Oni su me poslali da te utješim.

KARL: Kako ćeš me utješiti. Pa vidiš da sam na rubu živaca i na rubu života. Što dat ćeš mi neki šugavi telegram?

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Ne. Ne ću ti dati šugavi telegram.*(Intenzivno naglasi riječ „šugavi telegram“).* Došao sam ti nešto pokazati i objasniti prije svega ako želiš čuti.

KARL: *(Glumeći grubijana)* Imam li izbora?

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Nemaš. Dobro. Onda pogledajmo sljedeće. Vidiš! *(Pokaže usporenom gestom na registratore i nastavlja sa snebivanjem)* Ovo tu su registratori, puni sadržaja.

KARL: To i sam vidim.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Ali ne znaš kakav je sadržaj u njima.

KARL: Biste li bili onda toliko ljubazni i rekli mi o kakvom je sadržaju riječ?

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: *(Nasmije se i vrlo strogo i ozbiljno prekori)* Ne budi drzak! Takvim negativnim stavom kakav je tvoj, nećeš daleko dogurati. Svi ovi registratori pripadaju tvojoj obitelji i svi oni su ispisali stranice svoga života. Sve što su radili, čini ili ne radili, sve je to zapisano u registratorima.

KARL: I kakve ja veze imam s tim. Ja ionako prezirem svoju obitelj. Ionako su me ostavili sama i nevoljena. Ja želim samo svoj telegram.

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Gledaj! *(Nježno)* Nije to tako lako kako misliš. Treba prvo zaslužiti telegram; treba prvo napisati domaću zadaću i napuniti tekstom života ove prazne registratore. Gledaj! *(Izvadi plavi registrator)* Ovo je tvoj registrator. Nosi tvoje ime i sasvim je prazan. Svi ovi registratori ovdje su puni i njihove životne priče su završene i zaključene. Zato su i dobili telegrame, a ti, ti nisi ispisao ni jednu stranicu svoga života.

KARL: PA što ako nisam!

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Opet taj negativan stav prema svemu. Gledaj tako nikada nećeš zavrijediti svoj telegram, ukoliko ne napišeš domaću zadaću i ispuniš stranice svojeg plavog registratora.

KARL: A zašto je samo moj registrator plav?

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Zato što si ti umet duše svojoj obitelji, izrod i najgore što ih je moglo snaći.

KARL: Ma briga me što sam! Briga me za tvoje brbljarije! Ja samo želim telegram!!

ČOVJEK ZA TELEGRAFOM: Nije to tako jednostavno. No ne moraš klonuti duhom. Ima iznenađenje za tebe. Možda se i predomisliš.

Gura kolica natrag s pozornice i nestaje u mraku, dok Karl viče za njim.

KARL: Stani prokletniče! Stani! Svi ste se vi urotili protiv mene! Svi i nebo i zemlja!

Nervozan hoda lijevo-desno po pozornici. Iz mraka pozornice, išulja se Samantha prekrivena crnom kapuljačom i ogrtačem. Nalikuje na smrt.

SAMANTHA: Karl! *(Nježno)* Karl.

Karl se uplaši na trenutak i skamenjen stane.

KARL: Ti si smrt! Makni se od mene! Gubi se ! Odlazi tamo odakle si došla!

SAMANTHA: Ne boj se dragi moj! Nemam ja zle namjere ako to misliš.

KARL: Što hoćeš od mene? Nije još moje vrijeme. To mi je rekao onaj registrator.

SAMANTHA: Mislila sam da si usamljen i da želiš društvo. Došla sam ti praviti društvo. Možda bi želio zaplesati.

KARL: Ni u snu. Pogledaj se samo kako izgledaš. Tko bi želio plesati s tobom s lešinom. Hladna si kao led. *(Razdraženo)* Pa ti si Smrt.

SAMANTHA: Ne volim da me tako zovu. *(Sa snebivanjem)* Draže mi je čuvarica mrtvih ili balerina.

Samantha skine svoj crni ogrtač, a ispod tog ogrtača ima balerinsko odijelo i cipelice. Karl zaprepašten gleda.

SAMANTHA: Jesam li ti sada ljepša? Jesi li promijenio mišljenje možda? Hoćeš sada zaplesati sa mnom?

Karl se još više čudi, ali ga obuzme neka neobična euforija

KARL: Kako si lijepa i vitka, kao anđeo, a mislio sam da si sama kost i koža, hladna, prgava i mrzovoljna starica.

SAMANTHA: *(Zahihota)* Oči ponekad mogu prevariti svojeg gospodara. Dakle, ipak bi volio zaplesati sa mnom?

KARL: Svakako.

Uhvate se za ruke i zaplešu popozornici u melodiji Barcarole iz Hoffmanovih priča. Snop svijetla prati svaki njihov pokret. Usred zadnjih taktova melodije Barcarole i plesnih koraka, spuštaju se zastori i mrak ispuni pozornicu i glazba utihne.

Zastori su spušteni.

ČAROBNI KOTAO

[Objavljeno na web časopisu Etna 2017. godine]

LIKOVİ:

DIJETE ISTINE: Mladić, bos i gol do pasa, smeđih hlaćica koje ne sežu ni do gležnjeva. Drzak i arogantan tip osobe, koji stvara pomutnju i izruguje se tuđim nedostacima. Djeluje razigrano poput djeteta.

LICE: Osoba koja u prvom prizoru predstavlja demokrata, osobu u odijelu U drugom prizoru, 1. LICE je obučeno u katolićkog biskupa s istim manirima kao i u prvom prizoru. U trećem prizoru ta osoba glumi anđela sa šest krila na leđima(serafin).

LICE: Osoba koja u prvom prizoru predstavlja birokrata; vrlo zajedljiva osoba, strogo, i vrlo urednog izgleda sa zalizanom kosom. Strogo se drži načela i pravila kao pravi birokrat. U drugome čin u osoba je obučena u židovskog rabina s istim osobinama kao i u prvom činu. U trećem činu glumi anđela s četiri krila (kerubin).

LICE: Osoba koja u prvom prizoru predstavlja tehnokrata. Obučen je u modernu odjeću 21. stoljeća. Vrlo dinamična osoba, pravi hacker. Osoba je u drugom činu obučena u hinduistićkog gurua s istim osobinama kao i u prvom prizoru.Osoba u trećem činu glumi arkandela s parom krila.

LICE: Ne pojavljuje se u prvom prizoru. U drugom prizoru, to je osoba koja predstavlja islamskog vjerskog vođu. U trećem prizoru, osoba predstavlja obićnog anđela s parom krila, znatno manjih nego u arkandela.

GLAS BOŽJI: Simulacija pojaćanog tona glasa. Nije komponenta scene, koja bi se pojavljivala tijelom an sceni.

SVEĆENIK: Omotan u crnu haljinu s crnom kapuljaćom i malom škropionicom.

NAPOMENE :

1.PRIZOR: Pozornica izgleda u obliku doline s malim brežuljkom i poljskim putem, parom drveća i povećim crnim kotlom i velikom kuhačom u samoj sredini pozornice. Kazališne daske, presvučene su umjetnom travom. Uz malen brežuljak leži zavezanih ruku, nogu i ustiju DIJETE ISTINE. Ulaze tri lica sa suprotne strane od malog brežuljka na pozornicu u veselom žamoru i nose svoje zastave. 1.LICE nosi zelenu zastavu, 2.LICE crvenu zastavu, a 3.LICE plavu zastavu. Vode neki veseli razgovor i ubrzo se zaustavljaju pri zavezanom DJETETU ISTINE. Kada se približe sva tri lica i okruže DIJETE ISTINE, on se počinje otimati i pokazuje da ga treba odvezati.

(Okruživši ga, razgovaraju među sobom)

1.LICE: Što je to?

2.LICE: Ne što, nego tko je to?

3. LICE: Možda neki siromah ili beskućnik.

1.LICE: Čudno. U mojoj državi nema siromaha ni beskućnika. U mojoj vlasti smo svi jednaki i imamo jednaka prava.

2.LICE: Ma pustimo ga. On je sigurno samo kolateralna šteta za bilo koju vlast i bilo koju državu.

(DIJETE ISTINE preklinje i moli, iskazujući to gestama i mumljanjem.)

3.LICE: Ne možemo jasnika pustiti samo tako. Dajte ljudi, vidite da je bez ičega. Vjerojatno su ga pokrali i vezali ovdje.

2.LICE: Prepustimo te stvari službama koje se za to brinu, koje su za to plaćene. *(Oholo i s visoka)* To nije naš posao. Ne želim se pačati u te stvari da kasnije nemam problema. Ne hvala, a vi ako želite imati ždrijeb na svojim leđima, samo izvolite.

1.LICE: Slušaj! U mojem etičkom sistemu ne postoji nitko kome ne bih pomogao kad se nađe u nevolji. Možda je to za vas birokrate čudno, ali ipak mi smo ljudi i brinemo jedni o drugima.

2.LICE: A da!? A tko će mi garantirati da ukoliko oslobodimo ovog jasnika, *(mašući rukom)* siromaha, beskućnika ili tko zna koga, da nas neće tužiti za moguću povredu, prilikom odvezivanja ovih konopaca.

3.LICE: Joj! Ti i tvoji sistemi.

2.LICE: Vi niste upoznati sa slučajevima. Ali ja sam se s jednim susreo. Jedan pijanac je bio zatočen u plamenom obgrljenom automobilu i ja sam kao i vi demokrati pohitao pomoći tom jadniku, da bi me nakon par mjeseci sačekala u poštanskom sandučiću tužba za povredu lakatne kosti. Zamislite samo. Ja sam trebao platiti pola milijuna odštete njemu, tom pijancu, jer sam navodno slomio njegov lakat, kada sam ga izvlačio iz gorućeg automobila i spašavao mu goli život. Navodno da je bio profesionalni igrač bejzbola i ja sam iz svega priloženog kriv što nikad više neće moći zaigrati i obraniti svjetski naslov. Ja sam uništio njegovu budućnost. Zamislite samo bezobrazluk. Bolje da sam ga ostavio tamo da gori i izgori u autu. Spasio sam mu život, a on je mene tužio da sam mu povrijedio lakat. Ne ! Nikad više ne radim ništa bez papirologije. Ako hoćeš da te vadim iz opasnosti i spasim ti život, onda molim lijepo potpiši dokument s kojim mi jamčiš da me nećeš optužiti za moguće povrede ili ne znam što ti sve ne padne na pamet prilikom spašavanja.

(DIJETE ISTINE se vrpolji i mumlja)

3.LICE: No dobro i sad ćeš dati ovom tu nepoznatom čovjeku da potpiše dokument s kojim te ne obvezuje ni na što nakon što mu spasiš život. Kakve su to gluposti?

1.LICE: Birokratske gluposti! Eto takvi su ti oni. Sve se svodi na komad papira. Nemate vi ni trunke ljudskosti u sebi.

2.LICE: A da! A što bi vi demokrati htjeli? Možda priznanje za vaš jak moral i etičnost? Možda da vam u znaku zahvalnosti izgradimo dvore bez građevinske dozvole u zelenom pojasu?

3. LICE: Prestanite obojica! Što vas je spopalo ljudi! Jesmo li još uvijek ljudi? Vidite da je ovaj jadnik gotovo promrzao i ruke su mu poplavile od konopca. Valjda bi mu pomogli jel' da?

1.Lice i 2.Lice se gledaju s prezirom

3.LICE: Ne mogu vjerovati kakvi ste. Čovjek se ovdje davi, a vi se svađate o pravima, etičnosti, dokumentima, ugovorima. Što je vama? Šta su vas prije vremena otkinuli sa majčine sise?

1.LICE: Kako se usuđuješ tako govoriti. Ja se borim da ljudi imaju ista prava i udjele u svemu. Ja se borim za to da ljudi pomažu jedni druge i poštuju jedni druge. Ja se zalažem za sve pravne, zdravstvene i školske sisteme s kojima bih poboljšao život ovdje na zemlji. Želimo stvoriti mjesto, gdje će vladati mir, razumijevanje, poštovanje i...

2.LICE: I red prije svega!

1.LICE: *(Potvrdno)* Da i to.

2. LICE: Ako nema reda, nema ni mira ni poštovanja ni ičeg drugog na zemlji. Red je najvažniji. Zato postoje uredi, šalteri i policija i druge službe koje poštuju papirologiju jer je ona svetinja, hostija za moderni svijet i za uspostavu reda.

3.LICE: Vi ste obojica isti. Svađate se i nadmećete kao paunovi sa svojim perjem, a kad netko nešto kaže protiv jednog od vas, onda se odmah međusobno štitite. Mislite da su samo vaše vlasti važne? Mislite da samo birokracija i demokracija vladaju svijetom i uspostavljaju mir i red? A gdje je tu tehnologija, a gdje je tu sveukupni tehnološki napredak koji olakšava život svima nama? To ste smetnuli s uma. To je potpuno nevažno za vaše male svjetove. Vi ste stvarno čudni, obojica.

1.LICE: No dobro. Ne ljuti se. Nismo mislili ništa loše. Sve troje je potrebno da se svijet održi u miru i redu. Demokracija drži ljude na okupu, birokracija stvara red, a tehnokracija olakšava tešku svakidašnjicu ljudskog života. Ako smo suglasni sada onda odvežimo ovog jasnika.

2.LICE: Dobro. Slažem se. Ovdje smo sada trojica i nitko nas ne može okriviti da smo učinili nešto ovom jasniku tu.

3.LICE: Tako je. Ako bilo što pođe po zlu, možemo biti svjedoci jedan drugome.

1.LICE: Dobro onda! Odvežimo ga.

(Pokušavaju odvezati no konopac je previše zauzlan i nije ga moguće odvezati)

2.LICE: Što ćemo sad?

1.LICE: Konopac je previše tvrd i zauzlan.

3.LICE: Zato ovdje imamo tehnologiju.

(Vadi švicarski džepni nožić i razreže konopce te DIJETE ISTINE pokušava doći do zraka i trlja zapešća)

1.LICE: Bravo! Tako to ide.

2.LICE: Na vrijeme smo stigli.

DIJETE ISTINE: Hvala vam dobri ljudi. Skoro sam se ugušio ovdje, a i zapešća me strahovito bole. Svi su mi zglobovi poplavili od konopca. Hvala vam još jednom! Tko ste vi dobri ljudi? Moram znati vaša imena da vam mogu zahvaliti.

2.LICE: Pustimo imena na trenutak. Reci ti rađe nama što se dogodilo? Tko te je zavezao? Ha?

3.LICE: Da bilo bi u redu da znamo. Znaš takav bezobrazluk i barbarstvo se mora kazniti.

DIJETE ISTINE: *(Polako se pridiže i postaje vedar i veseo te poskakuje po pozornici)* Slobodan sam! Slobodan sam!

1.LICE: Dobro jel možemo mi znati barem kako ti je ime, ako je velika tajna o tome što ti se dogodilo?!

DIJETE ISTINE: *(stane na trenutak i pogleda svakog od njih)* Zovem se Dijete istine! *(Nakloni se)*
(Priđe svakom od njih i poljubi im ruke. Od neugode su se izvrtali u mjestu)

1.LICE: Pobogu! Ovo nije potrebno. JA sam čovjek kao i ti od krvi i mesa i nije potrebno, ljubiti mi ruke.

DIJETE ISTINE: No,no! To je samo znak poštovanja.

3.LICE: No onda je u redu.

DIJETE ISTINE: A kako su vaša imena? Imate li vi uopće imena?

2.LICE: Kakvo je to bezobrazno pitanje? Naravno da imamo imena, ali ih ne dajemo strancima. Mogu li vidjeti tvoje isprave?

DIJETE ISTINE: Što želite znati o meni?

1.LICE: Želimo znati što ti se dogodilo?

3.LICE: Da i tko te je to zavezao?

DIJETE ISTINE: Hm... Bili su to zli ljudi. Nisu željeli slušati što im govorim.

1.LICE: Da, a što to?

DIJETE ISTINE: Strpljenja molim. Ispričat ću vam sve samo mi morate dati vremena. No prvo sjednimo ovdje u travu i recite mi svoja imena.

(Sjedaju)

2.LICE: Ne tiču te se naša imena.

DIJETE ISTINE: Ali kako ću razgovarati s osobom čije ime ne znam?

2.LICE: Kao prvo ni snu ne bih strancu bez isprava rekao kako mi je ime. Možda si ti neki manijak ovdje. Kao drugo ako nam želiš zahvaliti, onda nam u tom znaku ispričaj što ti se dogodilo.

DIJETE ISTINE: Da. Vi birokrati nemate imena. *(Podrugljiv smijeh)*

2.LICE: Što si rekao?

1.LICE: Ne uzrujavaj se hajde. Vidiš da te zafrkava.

3.LICE: Pustimo sad formalnosti i probleme i pozabavimo se tvojim sitnicama. *(Zagleda se u Dijete vremena)*

DIJETE ISTINE: Zavezali su me ljudi poput vas.

1.LICE: Što ne valja s nama?

DIJETE ISTINE: S vama ništa, ali sa mnom nešto ne valja. Ja znate, volim puno pričati i ljudi smatraju da je zlo puno pričati. I zato su me i zavezali. *(Pogleda njihove zastave)* Zgodne zastave.

3.LICE: Dobro držimo se mi rađe teme i ispričaj nam svoju priču, počasti nas pričanjem.

DIJETE ISTINE: Dobro. Poznajete li možda Thomasa Mora i njegovu Utopiju?

Potvrdnu klimnu glavama.

DIJETE ISTINE: Jeste li se ikada pitali u kojem duhu je zaživjela Utopija. Je li našla mira u demokraciji ili je više bila orijentirana prema birokraciji ili je sav mir i red donijela tehnokracija? Jeste li se ikada pitali, po kojem je socijalnom sistemu zaživjela velika Utopija, Eden među paklenim zemaljskim vrtovima?

Svi počinju u jedna glas pričati, a Dijete istine se smije.

1.LICE: Sigurno demokracija, jer Utopija nikad ne bi zaživjela bez ljudskih prava i etičnosti...

2.LICE: Ma red i mir su potignuti vladavinom birokracije; inače bi se sve pretvorilo u kaos. Svaki drugi sistem predstavlja kolektivnu propast...

3.LICE: Ma ne! Takvom skladnom i mirnom životu, doprinijela je tehnologija. Kada ljudi nisu opterećeni toliko poslom i ne trpe tolike napore te komuniciraju s obitelji gdje god pošli i bili, stvara se okruženje mira i reda...

DIJETE ISTINE: Mir ljudi, mir! I oni prije vas isto tako su vijećali i nisu postigli ništa. Još su me na kraju bestidno zavezali i ostavili da umrem od gladi.

DIJETE ISTINE: *(Vrlo perfidno)* Ne možete se odlučiti koji je od sistema najbolji i najfunkcionalniji. To je jako teško mislim, ali postoji rješenje i za to. Ja se zovem Dijete istine i mogu vam šapnuti u uho istinu.

1.LICE: Čekaj ti znaš koji je socijalni sistem najbolji na svijetu?

DIJETE ISTINE: Ja? *(zbunjeno)* Ja ne znam, ali znam tko zna.

2.LICE: Dobro da ne duljimo! Reci nam onda tko zna pa da to riješimo jednom zauvijek. Ionako se neprestano svađamo oko toga.

3. LICE: Da. Bilo bi u redu stvarno da se to riješi. No! Reci nam onda tko zna koji je sistem najbolji? Samo! Upozoravam te! Ako kažeš Bog zna koji je sistem najbolji, onda ćemo te opet ovdje zavezati i ostaviti da crkneš od gladi. Jasno!

DIJETE ISTINE: Kao suza, kristalno jasno. Samo recite nećete baciti okladu na svoje sisteme? Možda usput i zaradite nešto.

1.LICE: Da, dobra ideja.

2.LICE: Ja stavljam eto dva novčića na to da je birokracija najbolji sistem na svijetu za uspostavljanje mira i reda.

3.LICE: Škrtac! Ja stavljam pet pa nek se vidi.

1.LICE: Dobro i ja stavljam pet, a sada nam reci tko zna ?

DIJETE ISTINE: *(Pokazujući na kotao)* Vidite li onaj kotao ondje.

Potvrde s riječi „Da“ i podignu se s trave.

DIJETE ISTINE: U njemu je istina. On jedini zna što je istina na ovome svijetu. On će vam reći što je pravo, a što krivo. To je čaroban kotao.

2.LICE: Onda idemo tamo.

DIJETE ISTINE: Polako.*(Pridižući se)* Iz kotla ćete pročitati istinu, samo ako u njega nešto ubacite.

1.LICE: A to je?

DIJETE ISTINE: Vaše dostojanstvo.

3.LICE: Naše dostojanstvo? A kako ćemo molim te lijepo u kotao ubaciti naše dostojanstvo? Dostojanstvo je nešto neopipljivo, nevidljiva vrijednost u čovjeku?

DIJETE ISTINE: Dostojanstvo vas političara je u vašim zastavama. Ako vam ih oduzmu, onda se osjećate golo i bez obraza. Dakle, ako ubacite svoje crvene, plave i zelen zastave u kotao, on će vam reći istinu.

1.LICE: Hajdemo onda, što se čeka!?

Pohitaju prema kotlu.

DIJETE ISTINE: Gledajte dječice. U kotao ubacite svoje zastave dostojanstva i čekate dok on, taj čarobni kotao nešto ne skuha, nešto fino. Kotao će pokušati rastopiti vaše zastave i ona zastava koja će ostati cijela, netaknuta od čarobnog ždrijela metalnog metalne unutrašnjosti, taj je pobjednik! *(Klikne)* Dostojanstvo sretnika će ostati netaknuto, a to znači da ne laže i da ima stvarno, pravo dostojanstvo.

2.LICE: Dobro onda! Ubacimo više te zastave u taj prokleti kotao.

Svi ubaciše svoje zastave u kotao i Dijete istine kuhačom živo mješa. Nakon nekoliko trenutaka, iz kotla se počinje izdizati dim, sve jači i sve gušći i neprestance izlazi iz kotla. Dijete istine najednom klikne.

DIJETE ISTINE: Evo ga! Evo istine! Evo je! Gurnite ruke i izvucite svoja cijela dostojanstva iz kotla.

Gurne ruke u kotao istovremeno, ali u kotlu nema ničega. Dim se i dalje izdiže i puni pozornicu. Tri lica viču.

1.LICE: Nema je ! Izgubljena je! Moja zastava je izgubljena.

2.LICE: Proždrljiva zvijeri, požderala si moje dostojanstvo!

3.LICE: O ne! Nemoguće! Gdje je moja zastavaaaa!

Lice Djeteta istine proviri iz dima koji se još uvijek izdiže iz kotla i zbori kao prorok.

DIJETE ISTINE: Morova Utopija je preživjela sve oluje, sve pošasti ne zbog birokracije, ne zbog demokracije, ne zbog tehnokracije. Bila je potrebna samo pravda i poštenje u srcima ljudskim. Svi sistemi i sve utopije, funkcionalne su ako je pravda stanovnik ljudskog srca. Prevarili ste se o bezimni jadnici, jer svaka Utopija postoji i živi vječno, kada zastava pravедnosti na povjetarcu vijori. O bezimni, zar ne znate da su vaše zastave još jučer spaljene na trgu srdžbe i bijesa, o bezimni zar ne znate što je pravda? *(I počeše pjevati Imagine, pjesmu Johna Lenona uz prigodnu melodiju)*

Tri lica se počinju gušiti i kašlju. Počeše prijetiti Dijetetu istine naposljetku ga hvataju i vežu.

1.LICE: *(Hvatajući za rame Dijete istine)* Drži varalicu! Drži tu propalicu.

3.LICE: *(Držeći za nogu Dijete istine)* Sve si nas izvarao maleni crve! Sada ćeš vidjeti i platiti!

2.LICE: *(Stišćući rukama vrat Djeteta istine)* Gdje su naše zastave? Gdje?

1.LICE: Vežimo ga! *(Podigne konopac)*

3.LICE: Tako je! Vežimo ga!

Dijete istine strovaljuju na tlo i ono se otima, dok ga tri lica u dimu vežu. Čuju se samo glasovi otimanja i prijekora te pokoje riječi kao „Drži ga! Sveži mu ruke! Začepi mu usta da prestane stenjati!“

Spuštaju se zastori.

2. Prizor.

Pozornica je ista kao i u prethodnom prizoru. Likovi (četiri lica su obučena u novu odjeću, dok Dijete istine ostaje u istoj odjeći). 1.LICE je odjeveno u odjeću katoličkog biskupa, 2.LICE je odjenuto u židovskog rabina, 3.LICE je odjenuto u hinduističkog gurua, a 4.LICE u islamskog vjerskog vođu. Kao i u prvom prizoru, sva četvorica žamore i o nečem ragovaraju i nose boce vina sa sobom i usput zapjevaju neku poznatu melodiju te ugledaju Dijete istine koje bespomoćno leži zavezano u travi. Isprva ustuknuše, a nakon toga ga okruže.

1.LICE: *(Podižući ruke u čudu i očiju uprtih u nebo)* Gledajte! Baš kao u Bibliji! Naišli smo na čovjeka koji bespomoćno leži na putu i čeka onoga koji će ga spasiti, čeka dobrog samarijanca. Braćo! To je znak, to je znak da nas Bog voli.

2.LICE: Ma ne trabunjaj brate. Tko je to izmislio, tu glupost?

1.LICE: Kako tko je izmislio tu glupost? Pa valjda Isus?

2.LICE: Da, baš Isus.

1.LICE: Imaš nešto protiv Krista ti licemjeru i ubojice!

2.LICE: Tko je ubojica?! Meni kažeš da sam ubojica?! Meni!?

1.LICE: A nego kome drugome ubojico!

(2.LICE nasrne na 1.LICE, ali ih zaustave ostala dvojica.)

3.LICE: Dobro braćo što je vama? Zar ćete se poklati međusobno? Zar ćete brusiti očnjake svoje u kost svoga brata. Što je s vama? Krsna nam je dao priliku da učinimo dobro djelo, a vi se svađate.

4.LICE: Allah nas je uputio u dobro djelo i iskušava naše strpljenje. Pred nama je čovjek kojeg ne poznajemo lično, ali znamo da je naš brat i moramo mu pomoći.

1.LICE: Kakav Allah, kakav Krsna? *(Mašući kažiprstom po zraku)* Jahve je jedini gospodar!

3.LICE: Joj! *(Uhvati se za glavu)* Prošli smo to već jednom; nije potrebno započinjati iznova i otvarati stare rane. Stvarno ste nemogući vas dvojica. Mrzite se i preklinjete jedan drugoga, a dok se napijete kao prošle noći, onda se ljubite i grlite. Sram vas bilo!

4.LICE: Dajte braćo, želim čuti tu priču, hajde.

2.LICE: Ne želim čuti ništa od tog bezumnika. *(I okrene se dalje od ostalih)*

3.LICE: Zašto se prepirete kada ste trijezni. Barem su vam sada čiste glave od vina. *(1.LICU)* Ma pusti ga. Ispričaj nama.

1.LICE: Dobro ako tako hoćete.

1.LICE: (*Živo se zanese*) Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojнике koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. Slučajno je onim silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. A tako i leviti: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe. Neki samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom.

(*2.LICE znatiželjno okreće glavu prema 1.LICU*)

1.LICE: Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit ću ti kada se budem vraćao. I što velite.

4.LICE: Lijepa priča, nema što.

3.LICE: I vrlo poučna.

2.LICE: (*Nezadovoljno i zlobno*) Ova priča ne valja ni boba. To su same gluposti kao i onaj koji ih je i ispričao.

1.LICE: (*Opet nasrne na 2. lice*) Što se ti stalno pleteš među moje riječi. Tko ti je kriv što ti srce ne da da vjeruješ u istinu.

3.LICE: Dosta! Dosta! Dosta! Poludjet ću više slušajući vas. Vi stvarno niste normalni. Kako možete biti takvi. Vi ste braća, a skoro ste se međusobno poklali. Ponašate se kao vukovi, a ne kao ljudi. Pogledajte svoje gubice. Već u njima rastu očnjaci.

4.LICE: Dobro pustimo sada vukove i zube. Bilo bi pametno osloboditi ovog jasnika ovdje. Ispunimo volju Allahovu. Allah nas je namjerno poslao ovdje da se uvjeri da ima vjere u nama i da ga poštujemo.

1.LICE: Ima pravo. Oslobodimo ovog čovjeka.

(*Odvežu Dijete istine. Ono počinje skakati i vikati od sreće.*)

DIJETE ISTINE: Sloboda! Sloboda! Napokon sam slobodan! Hvala vam dobri ljudi. (*I stade im ljubiti ruke i obraze*).

Snebivali su se i pravili da im je neugodno.

1.LICE: A što se tebi dogodilo? Tko te je vezao?

DIJETE ISTINE: (*Smiri se i sjedne tužan u travu*) Hah, razbojnici, tko bi drugi. Razbojnici su me opelješili i zavezali konopcem baš kao u vašoj priči.

3.LICE: Jesi dobro sada?

4.LICE: Trebaš nešto, hranu, piće, bilo što?

DIJETE ISTINE: Da žedan sam, istina. Mogu vas zamoliti malo ovoga. *(I pokaže na bocu s vinom koju je 2.lice držalo u ruci.)*

2.LICE: Da, da, da ne bi.

1. LICE: Daj čovjeku, vidiš da skapava od žeđi.

2.LICE: Dragi moji blesani, zar nije malo preočito.

3.LICE: A što to?

2.LICE: Pa sva ta situacija. Ne razumijete ništa. Tko zna tko je to, kakva baraba. Možda je i bolestan. Prenosi kugu. Kako možemo znati da nas neće zaraziti? Kako?

1.LICE: Dobro. Ako nećeš ti škrti Židove, onda ću ja. Izvoli. *(Pruž a bocu Djetetu istine)*

(Dijete istine pije i ispije bocu do dna. Okrene se prema njima i sretan ih još jedanput poljubi u obraze djetinjom živahnošću.)

DIJETE ISTINE: Hvala vam prijatelji. Mogu vas zvati prijateljima?

4.LICE: Naravno da možeš. Allah kaže da smo svi braća i prijatelji, da smo svi jedno.

DIJETE ISTINE: *(Rasplače se)* Tako malo dobrih ljudi ima na svijetu. Svi koji me vide, ili me tuku, ili me svezanog bace negdje bogu iza nogu! *(Plać)*

1.LICE: *(pohita i zagrl i ga)* No, no, sve je u redu.

DIJETE ISTINE: Nitko me ne voli. *(Mucanje)* Svima se gadim.

(Svi ostali pohite i zagrl e ga osim 2.lica)

3.LICE: Krsna voli sve nas. Svi smo mi njegova djeca.

DIJETE ISTINE: *(Odjedanput se trgne i raširi ruke na sredini pozornice)* O svijete dobri, gdje si bio tako dugo? Dođite! Dođite prijatelji i dopustite da vam zahvalim.

3.LICE: Nije potrebno, sve je u redu.

1.LICE: Da. Drago nam je što si dobro. Drago nam je što nas je Bog doveo do tebe.

4.LICE: Hvali Allaha, a ne nas smrtnike i leševe.

DIJETE ISTINE: Znam kako ću vam zahvaliti. (*Iskesi zube i napravi ciničnu grimasu*). Znam kako ću vam zahvaliti. Dođite, okupite se. Imam nešto za vas.

1.LICE: (*S čuđenjem*)Pa to je kotao. Ne daješ nam valjda kotao?

DIJETE ISTINE: A što? Nešto ne valja s kotlom?

3.LICE: Ne, ne, ne sve je u redu. Ako te to usređuje, daj nam kotao.

2.LICE: Ne mislite valjda ozbiljno budale? Pa tko će tegliti tu gvozdenu olupinu?! Jeste li skrenuli!

4.LICE: Ti si skrenuo rabine s pravoga puta već odavna.

2.LICE: Molim? Kako se usuđuješ!? Ja živim čistim životom bez laži i lažnih nada.

1.LICE: Da, da. Vidim ja kako se to živi. Isti si kao i svi tvoji, samo čekaš da napuniš džepove.

DIJETE ISTINE: Prijatelji! Stanite. Ne dajem vam kotao, već nešto vrednije. Ovaj kotao nije običan kota, nego čaroban.

2.LICE: NE petljam se ja s čarobnjacima i vrazima.

4.LICE: Daj zašuti već jednom! Stalno nešto pričaš. Te mi ne valja ovo, te mi ne valja ono. Što bi ti?

3.LICE: Ima pravo! Zašuti ili ćeš imati sa mnom posla!

DIJETE ISTINE: Mirno prijatelji, mirno. Želim se samo odužiti što ste mi spasili život i ništa više. Primijetio sam još otkako sam ležao vezan i vi ste baš bili naišli, da se neprestano svađate, a ne znate što je razlog tome.

2.LICE: A ti kao znaš?

DIJETE ISTINE: Naravno da znam. Pa to je očito. Vas muči jedna gorka želja, koju se bojite izbaciti na vidjelo.

1.LICE: A to je?

DIJETE ISTINE: Želite znati koja je religija prava i istinita.

(*Nastane žamor*)

1.LICE: Pa naravno da znamo koja je religija prava. Kršćanstvo je prava religija. koja bi druga bila.

2.LICE: Molim!? Vi izdajice i oskrvritelji svetog hrama, kako se usuđujete svojatati našeg Boga.

3.LICE: Krsna je pravi bog i njegova sveta religija je Hinduizam.

4.LICE: Varate se vi ubojice svetog, vi pogane gubice bez imalo vjere.

DIJETE ISTINE: Stanite! Stanite. Kotao ima istinu. On će vam reći istinu, iz njega ćete moći izvaditi istinu, ako nešto u njega stavite.

2.LICE: Ne vjerujem jednom čarobnjaku i magu. To se protivi mojoj vjeri.

1.LICE: Neka, neka, nek se protivi tvojoj vjeri. Mi ćemo barem znati na čemu smo, a ti istruni od želje da saznaš istinu.

2.LICE: Crko dabogda! Hajde da vidimo onda tu istinu!

DIJETE ISTINE: Upozoravam vas još jednom. Morate nešto staviti u njega da bi vam on zauzvrat dao istinu.

3.LICE: *(Nestrpljivo)* Dobro, a što da stavimo unutra?

DIJETE ISTINE: *(Naceri se i izgovori vrlo jetko i britko)* Vaše gaće.

1.LICE: Molim? Što si to rekao?

3.LICE: Kako te nije stid propalico.

2.LICE: Vidite da je ovo sam Vrag, sam Šejtan . Trebali smo ga ostaviti vezana tamo gdje je i bio.

4.LICE: Zašto baš gaće? Kakve su to gluposti.

DIJETE ISTINE: Gledajte bezimeni i bezumni. Ovaj kotao mora progutati vaša dostojanstva da bi ispljunuo istinu o tome koja je religija prava. Dok to ne učinite, nećete dobiti istinu.

4.LICE: Ali zašto baš gaće?

DIJETE ISTINE: Očito ih ti jedini ne nosiš kad postavljaš takva pitanja.

4.LICE: Ma nosim, što je tebi. Imam toliko dostojanstva ipak.

DIJETE ISTINE: Eto u tome je i riječ. Vaše dostojanstvo je doslovno u gaćama. *(Kruži oko njih)* Svi vi vjerski vođe, pastiri, koji ste uzor svojim ovčicama, propovijedate jednostavnost življenja i siromaštvo kao način i stil života pa je tako jedino vlasništvo koje posjedujete ono na vama, odnosno vaše gaće. Jesam li u pravu?

3.LICE: *(S čuđenjem)* Pa da, jesi, u pravu si.

1.LICE: I što trebamo napraviti s njima?

DIJETE ISTINE: Ubacite ih u kotao i kotao će ih polagano gutati i gutati sve dok ne ostanu gaće u kojima je dostojanstvo najjače. A kad izvadite te gaće van, postajete pobjednik.

2.LICE: *(na iznenađenje drugima)* Stavimo onda te gaće već jednom u taj čarobni kotao. *(Prijeteci Djetetu istine)* I pazi ti koji me nazivaš bezumnikom, da me ne bi slučajno prevario, jer onda ćeš ti gorjeti u utrobi ovog kotla.

4.LICE: Hajdemo onda.

(Sva četvorica jedan za drugim krenu iza brežuljka svući gaće i stavljaju ih u kotao jedan po jedan i naposljetku začuđeno okruže Dijete istine. Dijete istine miješa i u kotlu se podiže dim i ispunja pozornicu.)

DIJETE ISTINE: Gurnite ruke u kotao, sad će istina izaći na vidjelo, sada!

(Guraju ruke jedan za drugim u kotao i svi u jedna glas viču: „Nema gaća! Nema ih! Kotao ih je proždri!“ Dijete istine stane nasred pozornice i recitira šireći ruke prema nebu))

DIJETE ISTINE: Nijedna od ovih ogavnih tvorevina vaših bludnih i bolesnih misli nije istina. Ni jedna od tih jadnih i izmrcvarenih teorija nije istina, ni blizu istine. Svi ste vi zgrtali sebi blaga, gradili kuće, slivali mjedena zvona od tuđih života i obmanjivali ljude, svi ste vi gojili debele trbušine i kitili se zlatnim prstenjem u ime vaših religija, u ime vaših izmišljotina. Svi ste vi samo glodavci koji su zavodili druge glodavce u smrt i smijali se njihovom padu. Svi ste vi samo varali, krali i ubijali te prinosili te iste mrtve, krvave glodavce na oltare svojih izmišljotina i bogova. Dok ste vi danonoćno masturbirali nad svojim požudnim željama s kojima niste mogli zasititi svoje gubice, ja sam vjerovao u jednu istinu u jednu i jedinu religiju istine. Živjeti uzoritim i kreposnim životom, jedina je prava religija, jedina je iznad svih religija, drugo je samo pustoš i ruševina. *(I zapjeva onu istu Lenonovu pjesmu Imagine)*

Četiri lica se počinju gušiti i kašlju. Počeše prijetiti Djetetu istine naposljetku ga hvataju i vežu.

1.LICE: *(Hvatajući za rame Dijete istine)* Drži varalicu! Drži tu propalicu.

3.LICE: *(Držeći za nogu Dijete istine)* Sve si nas izvarao maleni crve! Sada ćeš vidjeti i platiti!

2.LICE: *(Stišćući rukama vrat Djeteta istine)* Gdje su naše gaće ? Gdje?

4.LICE: Vežimo ga! *(Podigne konopac)*

3.LICE: Tako je! Vežimo ga!

Dijete istine strovaljuju na tlo i ono se otima, dok ga tri lica u dimu vežu. Čuju se samo glasovi otimanja i prijekora te pokoje riječi kao „Drži ga! Sveži mu ruke! Začepi mu usta da prestane stenjati!“

Spuštaju se zastori.

3.PRIZOR

Podižu se zastori. Izgled scene je isti kao i u prva dva prizora i četiri anđela okružuju Dijete istine koje spava, svezano u travi. 1.lice je obučeno u anđela serafina, anđela s tri para krila. 2.lice je obučeno kerubina, anđela s dva para krila. 3.lice je obučeno u arkanđela i ima samo jedan par krila. 4.lice je obučeno u anđela s nešto manjim krilima nego u 3.lica.

1.LICE: *(Preusiljeno)* Kako samo lijepo spava, kao anđeo, jel' da?

2.LICE: Pustimo sada to. Primimo se rađe posla. Nemam cijeli dan! Neću opet izgubiti cijeli dan radi jedne barabe!

3.LICE: Ima pravo. Nije trenutak za nježnosti, nego za kaznu.

4.LICE: Polako anđeli, polako. Nismo došli ubiti ovo biće, već ga upozoriti i kazniti kako nam je naš otac i rekao. Mi nismo krvnici da bi se naši očnjaci caklili nad plijenom; mi smo anđeli, dobri anđeli.

2.LICE: Slušaj! Ova baraba je izvarala cijelo nebo i cijelu zemlju. Priča gluposti i obmanjuje živa bića. To se ne može samo tako oprostiti; to se mora kazniti i gotovo. Smrt je najbolja kazna za to.

1.LICE: Onda nisi ništa bolji od onog našeg izroda, Lucifera. I on je isto tako mislio i gledaj gdje je sada završio.

2.LICE: Čekaj malo. Ti mene uspoređuješ s Luciferom? Pa što je tebi molim te? DA li ja stvarno ličim na Lucifera, ha? Reci mi ozbiljno; želim znati! *(Unese mu se u lice)*

3.LICE: Evo nas opet. *(Sjedne u travu dok 4.LICE zbunjeno promatra što će se dalje zbiti između lica 1 i 2)*

1.LICE: Ne želim se svađati, ali katkada nalikuješ na njega.

2.LICE: Dakle vrijeđat ćemo se?

1.LICE: Upozorio sam te samo da ne postaneš kao on i dao ti priliku da se popraviš.

2.LICE: A jel'? Ti meni daješ priliku da se ja popravim? Tko si ti? Možda Bog!? Dakle ja sam u tvojim očima Lucifer, pali anđeo koji nije poštovao ni jedan zakon. Ja se držim principa i načela i znam što radim. Otac je rekao kaznite ga i ja ću ga kazniti prema zakonu koji je Otac i odredio. I nemaš me prava uspoređivati s Luciferom koji nije znao ni zbrojiti dva i dva. Jasno! *(Ponovno mu se unese u lice)*

1.LICE: *(Polako ga odgurnuvši od sebe)* Dobro, izvršiti ćemo kaznu, ali onu kaznu koju je Otac odredio, a ne onu koju si ti smislio. Otac je rekao da ga upozorimo i prekorimo, a ne usmrtime. Što je tebi.

2.LICE: Zakon je zakon! I ja se držim zakona.

4.LICE: Primi se ti rađe za nešto drugo... Na primjer za slamku spasa. Ako Otac čuje da si hinio namamiti živo biće u smrt protiv Njegove volje, onda ćeš nadrapati.

2.LICE: *(Pokazujući prstom na sebe)* Dakle, vi bi me izdali!?! To mi je hvala što sam vam činio tolike usluge svo ovo vrijeme, to mi je hvala što sam vas branio i bio uz vas kada su vas svi odbacili i mrzili. To mi je hvala što sam najteže poslove umjesto vas radio ja! Lijepo ste to izveli izdajice.

1.LICE: Stanite. *(potaknut očinskim nagonom)* Nije u redu biti izdajica i cinkar, a nije u redu ni usmrtniti nešto protiv volje našeg dobrog Oca. Ja znam da vam je teško obavljati vaše dužnosti, ali vjerujte mi i meni nije lako i ja svaki dan moram raditi i brinuti za sve na nebu pa i za vas.

2.LICE: Misliš da si pametan zato što imaš tri para krila i što si tako lijep i zaogrnut samim svijetlom? I Lucifer je bio lijep i lucidan pa gle što se jadniku dogodilo. Pojeo ga je mrkli mrak, a zašto? Zato što se nije držao kodeksa anđela i zakona koji je stvorio On, naš divni Otac. Tebe bi trebalo zbaciti s neba kao što su zbacili Lucifera.

1.LICE: *(Uzrujan)* Ti to meni prijetiš? Ti bi mene zbacio s neba? Nitko osim mene ne zna koliko trpim i ispaštam zbog tebe i tvoje logike i tvojih zakon. Misliš da ti ne radiš štetu i probleme s tim tvojim zakonom? Ponekad treba napraviti iznimku, a ne držati se samo principa i načela.

2.LICE: *(U navali bijesa)* Pokazat ću ti ja principe i načela! Potrgati ću ti sva tvoja krila koja nisi zavrijedio prokleti ološu! *(Nasrne na 1.lice)*

(3.lice i 4.lice pohitaju, razdvojiti 1. i 2. lice koji su se počeli tući i čupati perje jedni drugima. Nakon par trenutaka, uspjeli su ih razdvojiti)

4.LICE: *(Padajući na travu)* Prokleti bili luđaci! Problem je s vama što ste se uzoholili u svojim pozicijama i umislili da ste bogovi. Svi ste vi arkandeli, kerubini i serafini isti; svi vi mislite da ste bogomdani i oštećujete i ugnjetavate najviše one koji su ispod vas, nas anđele koji najviše od svih rade i pate; ja najviše na svijetu trpim jer moram brinuti o zvijezdama, o zemlji, mjesecu i suncu i svemu živome stvorenju i svemu mrtvome kamenju u čitavom svemiru. *(Ustajući)* Moja krila najviše ispaštaju; moja krila su slomljena.

4.LICE: Pogledajte se samo u zrcalo. Vidjet ćete samo ugojena krila, sjajno perje i lijep stas, kojeg ste dobili neradom i ljenčarenjem. Mi najviše ispaštamo, mi najmanji u redu nebeske vojske. I nemate pravo govoriti kako vam je teško i koliki teret umjesto drugih nosite. Svi ste vi isti egoistični gadovi koji se samo umiljavate ocu kao mačka oko noge svoje gazdarice. Svi vi se samo šmajhate oko ruke koja vas hrani. Svi ste vi za pakao. Svi *(Pljune u stranu)* Crkli dabogda.

3.LICE: Ovo su oštre presude; zbog toga bi mogao odgovarati na sudu Svevišnjeg.

4.LICE: Ma pusti me na miru i rađe se prihvatimo posla, a ovo što sam vam rekao nemojte zaboraviti čitava života, jer je to istina.

2.LICE: *(Naginjujući se i šapćući u uho 1.licu)* Pukao je.

1.LICE: *(Šapućući 2.licu)* Nije on vrijedna ni boba, vjeruj mi. Napuhnuo se kao puran. Taj mali tat misli da je postao gospodin.

4.LICE: Hoćemo li više.

(Svi potvrdno izjave „Hoćemo!“)

4.LICE: *(Nogom udari Dijete istine, koje ispusti glas nezadovoljstva)* Diži se ! Diži se ti nevoljo! *(obračujući se 3.licu)* Odveži ga i vodimo ga više.

(Dok 3.lice odvezuje Dijete istine, 1.lice i 2.lice šapuću jedna drugome. 4.lice se pravi da ne čuje taj razgovor)

DIJETE ISTINE: Hvala vam! Oslobodili ste me! Ponovno sam slobodan. Svezali su me zlis tvorovi...

(4.lice srdito primi DIJETE ISTINE za nadlakticu i baci ga natrag u travu)

4.LICE: Ti šuti. Dovoljno si napravio.

DIJETE ISTINE: Ali što..ja..nisam ...što ?

2.LICE: Prema zakonu našeg divnog i velikog Oca, ti si obmanjivao ljude i stvarao razdor među njima.

4.LICE: *(Gromoglasno)* Tišina! Nitko vas ništa nije pitao. Ja ovdje radim red, a ne vi, jer ionako je sve na mojim leđima i krilima.

1.LICE: *(podrugljivo)* O da. Opet ćeš izigravati budalu.

DIJETE ISTINE: Vidim da među vama ima nesloge prijatelji. Dajte da vam pomognem; bit će vam bolje nakon toga.

4.LICE: Dosta si ti već pomogao i previše. Ne trebamo tvoju pomoć kao prvo, a kao drugo, došli smo zbog nereda koji si učinio.

DIJETE ISTINE: Ali nisam ja ništa.

4.LICE: Šuti! Šuti.

4.LICE: Svemogući nas je poslao da utvrdimo istinu i da ti prenesemo poruku da se pokaješ dok ti je vrijeme. Upoznati smo da te je Svemogući ovdje zbacio sa svoga kraljevstva jer se nisi vladao kako treba. Zavodio si anđele i sve živo i mrtvo. A sada si započeo isto s ljudima. Gledaj me u oči dok razgovaraš sa mnom. Misliš da smo mi glupi zato što imamo tako mala krila? Da li ti znaš koliko su ova krila preletjela, ha? Da li mi možeš odgovoriti na to pitanje?

4.LICE: Naravno da ne možeš, jer nisi tome dorastao. Ja na svojim leđima nosim cijelo nebo i grupu napirlitanih zabušanata koji lickaju svoje perje. Dosta mi je tebe i takvih kao ti. Umoran sam od vaših gluposti i dosta mi je. Sad ustani i pokaj se jadniče za svoje grijehе i moli Boga da ti oprosti tvoju glupost, jer ako se ne pokaješ, imat ćeš posla sa mnom . Polomit ću ti sve kosti, vidjet ćeš.

2.LICE: Slušaj ga kako se bahati.

1.LICE: Ma gad!

DIJETE ISTINE: Ali čekajte. Pokajat ću se, ali morate znati istinu.

3.LICE: Kakvu vražju istinu?

4.LICE: Da, stvarno, kakvu vražju istinu?

DIJETE ISTINE: Ja nisam kriv ni sada ni onda. Vidite onaj kotao tamo. (*Prstom pokazuje na kotao*) E on je kriv za sve što se događalo na nebu i na zemlji. Taj prokleti kotao se koristio mojom naivnošću i naveo me da lažem drugima i zavodim druge u njegovu korist.

2.LICE: Lažeš prijestupniče. Lažeš!

DIJETE ISTINE: Ali gledajte! Pokazat ću vam tko zapravo laže. Recite mi što želite saznati?

(*Svi ga mrko pogledaju, a on nervozno hoda među njima*)

DIJETE ISTINE: No dobro. Recimo da želite saznati koji je red nebeske vojske anđela najbolji. Recimo da je tome tako. Prvo trebam malo vašeg dostojanstva da ga stavim u kotao i ona će kotao reći tko je najveći do svih redova nebeske vojske anđela.

2.LICE: Dopusti da shvatim. Kotao je čaroban i živ prije svega i on želi obmanjivati ljude, a ti si sredstvo njegovih spletki?

DIJETE ISTINE: Da, tako nekako.

2.LICE: Originalno. (*U navali bijesa*) Ubijmo prokletnika.

(*Ostali anđeli ga smiruju. Nakon što se smire 1.lice popušta riječima Djeteta istine*)

1.LICE: Možda ima i pravo. Pustimo ga da nas uvjeri u svoju nevinost. Dakle. Reci nam što moramo staviti u kotao?

DIJETE ISTINE: Perje sa svojih krila.

4.LICE: I vi ćete stvarno trpjeti sav taj cirkus? Zna se tko je kriv i vrijeme je da se pokaje za svoje grijehе.

3.LICE: Ma šuti rađe. Mene eto zanima prava istina. Evo dajem šaku svojeg perja.

DIJETE ISTINE: *(Veselo)* Lijepo, samo da vam razjasnim. U perju vaših krila, krije se vaše dostojanstvo. Kada ga bacite u kotao, on će ga pokušati proždrijeti. Onaj čije perje ostane netaknuto, pobjednik je!

2.LICE: Dobro, saznajmo onda tko je najbolji od anđela na nebu.

1.LICE: Tako je. Utvrdimo to da se ne moramo više svađati oko cijele te stvari.

4.LICE: Vi ste stvarno pukli. Što? U vašim glavama je propuh? Ne vjerujete valjda ovom lažljivcu, koji se boji pokajati i priznati svoje grijeh? Ja radim cijelo vrijeme s ljudima i znam kako razmišljaju i rade, a vi ugojena gospodo nemate pojma ni u čemu i lako vas je prevariti.

(Zloba obuzme lice 1,2 i 3)

1.LICE: A tako disidentu, ne želiš sudjelovati s nama u otkrivanju istine? Srami se!

2.LICE: Mislio si da ćemo samo tako dopustiti da istina bude pokopana u grob? Bojiš se istine propalico.

3.LICE: Ako nećeš milom, onda ćemo silom! Hvataj ga! Istrgnite mu perje!

(I sva trojica nasrnu na njega. Svi se zajedno bore i strovalivši ga na pod, iščupaju mu perje uz glasan jecaj i vrisak. Uspješno iščupaju perje i bace ga u kotao. Dijete istine, lati se kuhače i miješa i veselo se smije.)

DIJETE ISTINE: Čim se počinja dimiti, saznat ćete istinu i uvjerit ćete se u moju nevinost.

(Svi ga okruže i željno iščekuju istinu, no dim se iz kotla ne diže i Dijete istine uhvati nervoza)

1.LICE: Još nema dima? Inače se takom dugo čeka?

DIJETE ISTINE: *(Zamuckuje)* Pa je...ponekad se dogodi...možda...ne znam!

2.LICE: Lagao nam je! Držite varalicu i ubijte ga!

3.LICE: Napravio si budale od nas i sad ćeš vidjeti svoj proklet kotao!

1.LICE: Bacimo ga u kotao.

DIJETE ISTINE: Ne nemojte molim vas! Došlo je do pogreške. I kotao se ponekad zabuni! NE!!

(Nastane metež i trojica anđela guraju glavu Djeteta istine u kotao koje zapomaže i viče. Najednom zabruji na sceni duboki glas, GLAS BOŽJI; središnju scenu obasja jaki snop svijetla i svi se rastrčase i na sceni ostane samo DIJETE ISTINE i prevrnut kotao)

1.LICE: Bjež' mo.! Stigao je Otac.

2.LICE: Spašavaj se tko može!

GLAS BOŽJI: Dijete mojeee. Dijete mojeee.

DIJETE ISTINE: (*plače*) Tu sam. Tu dolje sam.

GLAS BOŽJI: Dugo vremena već nisi bio u mojem krilu. Nedostaješ mi.

DIJETE ISTINE: I ti meni tata.

GLAS BOŽJI: Čujem da praviš probleme uokolo.

DIJETE ISTINE: Ne, nije istina. To su laži.

GLAS BOŽJI: Valjda ja svoje dijete najbolje poznajem.

DIJETE ISTINE: U pravu si tata.

GLAS BOŽJI: Od vremena otkad si zatražio da ti dam tvoj dio i da odeš u svijet, promijenio si se i gotovo da te ne prepoznajem. Čujem da si jako zločest.

DIJETE ISTINE: Lažu tata. To su samo zlobne glasine onih anđela, koji su me htjeli utopiti u kotlu.

GLAS BOŽJI: Znam ja što su oni htjeli. I oni su bili malo zločesti, a ti sine razmetni si postao zao, opak i jako zločest. Čujem da si zavodio druge i radio budale od njih. Mnoge si svađe započeo, mnogo si nereda priskrbio i još uokolo pričaš da sam te ja izbacio iz svoje čestite kuće, a sam si tražio da odeš. Radiš budalu od mene. Kakav si ti to sin?

DIJETE ISTINE: (*Podiže se i srdito odvraća*) A ti si poslao svoje anđele da me osakate i ubiju. Kakav si ti to otac?

GLAS BOŽJI: Ne bulazni dijete moje, ne bulazni. Posvađao si se s cijelim svijetom i nitko te više ne voli pa ni anđeli. I njihovu si srdžbu navukao na se. Sam si ih pozvao k sebi. Što si to učinio dijete da te svi tako mrze i preziru? Zašto si ih sve lagao i zbunjivao? Što te spopalo? Zašto si pobjegao od mene onako bez pozdrava, srdit? Nikada ti ništa nisam zamjerio? Zašto?

DIJETE ISTINE: Ti si me spopao Oče, ti! Pred anđelima si se pravio da me ne poznaješ, kao da ti nisam sin. Ponižavao si me sa svojim sarkastičnim primjedbama. Zar to nije dovoljan razlog da se udaljim od tebe i mrzim te. I doista te mrzim. Moj život nije ispunjen. On je pun mržnje prema tebi. Mrzim te jer si me ponižavao i radio budalu od mene čitavo vrijeme. Zato sam morao otići i snalaziti se bez tebe! Život s tobom u vječnosti je gnjavaža. Ovdje se barem nešto događa i zabavno je; ovdje me barem nitko ne vrijeđa i ponižava. Ovdje sam slobodan, daleko od tvoje desnice.

GLAS BOŽJI: Oho. Vidim da sam raspustio uzde; vidim da sam odgojio vuka, a ne milo janje. Brinuo sam se o tebi i pružao ti sve i radio uvijek za tebe i to mi je sad hvala za sve? Trebalo te nalupati, dok je bilo vrijeme!

DIJETE ISTINE: Tako je drugo nisi ni znao.

GLAS BOŽJI: Ne troši moje strpljenje da mi se sada ne bi omaklo! Drzak si i ohol i nemaš se prava zvati mojim sinom.

DIJETE ISTINE: Tako je oče. Napusti me kao što si me uvijek napuštao dok sam ugrezao u probleme i ostavi me samog. Sve će se samo riješiti oče. Tako je to uvijek bilo O-Č-E.

GLAS BOŽJI: Pretjerao si samo da znaš i nema više milosti za tebe. Dosta mi je tebe i tvojeg prokletog ponosa. Sva moja djela bila su uzaludna da te spasim. Gubi se! I bježi da te moje oči ne vide!.

DIJETE ISTINE: Tako je. Tako se to uvijek rješava u tvom svijetu.

GLAS BOŽJI: Dosta! Dosta rasprave! Još jednom zucni i....

DIJETE ISTINE: I što? Ubit ćeš me!?! Ubit ćeš vlastitog sina životinjo!!!?

(I na Dijete istine se strovali golemi mlinski kamen na užetu i usmrti ga. Pozornicu ispuni mrak. SVEĆENIK se iskrade iz lijevog kuta kazališnih dasaka i dođe na sredinu scene i počinje posvećivati svetom vodom u znaku križa.)

SVEĆENIK: In nomine Patre et Filis et Spiritus Sancti. Amen.

Spuštaju se zastori.

Podaci o autoru:

Zoran Hercigonja, bavi se književnim radom redovito objavljujući sadržaje u različitim književnim formama i žanrovima na portalima i časopisima. Piše za časopise: **Književnost uživo, Kvaka, Avlija, Zvezdani kolodvor, Etna, Eckermann, Krična masa** te internet portale: **Očaravanje, Poezija Online, Strane, Metafora, Opusteno, Narativa, Impuls, Fioka**.

Objavljuje kratke priče, pripovijetke, poeziju, dramske tekstove, recenzije, osvrte, eseje te promocije. Autor je tiskane zbirke poezije pod nazivom **"Krhotine stakla", "Okamine", "Bezimene Pukotine", "Anatomija melankolije"** te tiskane knjige pripovijedaka **"Svi gjavli i gromovi", "Ogrebotine"**. Pokretač je i glavni te izvršni urednik web časopisa **Sapphoart-časopis za poeziju ISSN 2584-3974**. Pokretač je bloga **Faunova poslijepodneva** na kojem objavljuje prozne tekstove.

Pjesma **"Na obali grada"** uvršena mu je u **ZBORNİK POEZIJE MEĐUNARODNOG FESTIVALA POEZIJE "MESOPOTAMIJA 2017."** Pripovijetkom **"Kolotečina: Testiranje stvarnosti"**, ušao je u širi krug za nagradu Krična masa **NAGRADA "SEDMICA & KRITIČNA MASA" 2017.** godine. Pripovijetka **"Tko se boji smrti još tri za groš"** uvrštena mu je u **"Zbirku PS portala 2. književnog natječaja 2017. godine"**.

Također je objavio 2017. godine kratku zbirku poezije od svega šest pjesama naziva **"Vrletne strmine"** na stranicama Gradske knjižnice i čitaonice Petrinja. Na međunarodnom portalu **FIOKA**, objavio je knjigu pripovijedaka pod nazivom **DER TEUFEL** koja se sastoji od četiri poduže pripovijetke. Sudjelovao je na **8. KNS Međunarodnom književnom susretu** 2017. godine s dvije pjesme: **"Zarobljen"** i **"Zaboravljeni glasovi"**. Pjesmama, Balkanski ideali, Bog ponižene vizije te Bezličja-naličja-lica konkurirao je za nagradu **ZVONA i NARI** 2017. godine.

ISBN 978-953-8200-01-4

